1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 19-го ЧЕРВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JUNE 19, 1973 No. 113. VOL. LXXX.

Митрополит УПЦеркви був гостем в Ірвінґтоні

Ірвінґтон (І. Г.) — З нагоди храмового свята місцевої української православної парафії св. Тройці в Ірвінґтоні, що відбулося у минулу неділю, 17-го червня, Архиєрейську Святу Літургію очолив Владика Мстислав, Первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА. Йому сослужили протопресвітер о. Артемій Селепина, голова Консисторії, о. Петро Сагайдачний, настоятель місцевої парафії, о. протодиякон Володимир Поліщук та іподиякони інж. Віктор Росинський і інж. Симон Нагнибіда. Співав церковний хор під кер. інж. Дмитра Олійника.

Церква була вщерть виповнена. На закінчення Святої Літургії Владика Мстислав виголосив проповідь про майже двотисячолітній шлях Христової Церкви, яка після зіслання Святого Духа на Його Апостолів станула носієм навчань Господа нашого Ісуса Христа. Владика Мстислав також розповів про цей великий і відповідальний шлях Української Православної Церкви, від її заснування апостолом Андрієм на Київських горах та про її вплив на сході Европи. Наприкінці проповіді Владика Мстислав попрощався з вірними, ствердивши, що через 30 годин, він вже буде в літаку, в дорозі до Парижу на Світовий Собор Української Автокефальної Православної Церкви.

Митрополит Мстислав висловив вдячність українській молоді, яка в уніформах СУМА, Пласту і ОДУМ-у прибула його зустрінути перед входом до Храму.

Біля двох соток українського громадянства засіло до столів в парафіяльній залі, щоб спожити святочний обід. За головним столом засіли протопресв. о. А. Селепина із пані-маткою, о. прот. И. Крета, секретар Консисторії із пані-маткою, о. П. Сагайдачний та пані-матка, о. І. Наконечний із пані-маткою і о. протодияк. В. Поліщук. Було чотирнадцять репрезентантів, які заступали тринадцять різних організацій і товариств.

У мистецькій частині під час обіду виступали: відома співачка-солістка п-і Ганна Шерей при акомпаніяменті мґр Марти Цибик; панна Таня Басняк і Капеля Бандуристів при Станиці Дивізійників в Нюарку.

Було декілька промов-привітів. Найбільше зворушливим було слово д-ра Богдана Олесницького, який подякував протопресвітерові о. А. Селепині за його привіт від УПЦеркви під час побуту в Нюарку Блаженнішого Кардинала Иосипа Сліпого.

Окружні Комітети Відділів УНС Ню Джерзі відзначили 80-річчя „Свободи"

Джерзі Ситі. — 15-го вересня цього року сповниться 80 років з того часу, як у цьому надгудсонському місті появилося перше число „Свободи", яка видвигнула ініціятиву створення Українського Народного Союзу та стала його офіціяльним органом. З нагоди цього 80-ліття Окружні Комітети Відділів УНСоюзу стейту Ню Джерзі влаштували минулої суботи, 16-го червня, у великій залі місцевого Українського Народного Дому ювілейний бенкет, в якому взяло участь кругло 200 осіб, головно представників багатьох установ і організацій. Відкрив бенкет голова Спільного Комітету Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу, створеного спеціяльно для цієї нагоди, інж. Мирон Сірий, вітаючи приявних між ними о. Володимира Левицького з Байону, о. митр. прот. Теодора Форостія з Пассейку та передавши ведення програми інж. Омелянові Грабові, голові Окружного Комітету Відділів УНС в Перт Амбою. Вступну молитву провів всч. о. Володимир Левицький з Байону. Привітальне слово виголосив головний предсідник УНС Иосип Лисогір, а „Слово про Свободу" мав ред. А. Драган. Короткі завваги про „Свободу" висловив ще почесний член Головного Уряду УНС та колишній довголітній касир Роман Слободян. На закінчення майстер церемонії інж. Ом. Граб представив багато гостей та відчитав ряд привітань. Під час програми заступниця головного предсідника УНС п-і Марія Душник, головний касир мґр Уляна Дячук та головна радна п-і Анна Гарас передали від імені Жіночого Комітету УНС спеціяльну нагороду та відзначення для п-і Квітки Стецюк, секретарки 25-го Відділу УНС, за її заслуги в організуванні нових членів. У мистецькій частині програми виступало тріо бандуристок з Джерзі Ситі. Опісля відбувся баль.

На Союзівці розпочався вишкільний курс секретарів і організаторів УНСоюзу

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Минулої неділі, 17-го червня, тут зачався шостий з черги тижневий, вишкільний курс для організаторів і секретарів Українського Народного Союзу, в якому бере участь понад сімдесять учасників, переважно секретарів і організаторів членів. Курс відбувається в двох клясах, ведених в українській та англійській мовах. Панелі відбуваються спільно. В програму курсу входять півгодинні виклади на теми: основи життьового забезпечення (асекураційна математика); суспільні основи того забезпечення; забезпеченевий договір (грамота); правні вимоги й різниці між братським і комерційним забезпеченням; техніка й психологія забезпеченевої акції; статутові проблеми; „наш товар", тобто роди життьового забезпечення; складання забезпеченевого пляну й добір грамот; скільки кому потреба мати забезпечення; як користуватися книжечкою вкладок; оформлення нових членів; обчислювання вкладок; зворотні вартості грамот; зміни в грамотах; звітування секретарів; співпраця Відділів з організаторами і Окружними Комітетами; місячні розрахунки; звітування; фінансова господарка УНС; виплати; УНС і молодь; УНС і жінки; канадські проблеми; обов'язки секретаря відносно членів; передконвенційна кампанія і ін.

Курсом керує головний секретар д-р Ярослав Падох, при допомозі асистента для української групи Степана Гавриша і асистента для англомовної групи Євгена Репети. Між викладачами на ввесь час або для поодиноких лекцій є, крім названих, члени екзекутиви: гол. предсідник Иосип Лисогір, заступники гол. предсідника проф. І. Телюк, пані Марія Душник і Володимир Сохан та гол. касир мґр. Уляна Дячук, як також обласні організатори Василь Дідюк, Василь Оріховський і д-р Михайло Снігурович.

БРЕЖНЄВ ПРИЇХАВ ДО ЗСА, У ВАШИНҐТОНІ ПОЧИНАЮТЬСЯ НАРАДИ НА ВЕРШИНАХ

Вашингтон. — Згідно з наміченим пляном, конференція на вершинах між президентом Ніксоном та генеральним секретарем КПСС Л. Брежнєвим мала початися в понеділок, 18 червня, безпосередньо після формального привітання. Брежнєв прибув до ЗСА ще в суботу 16 червня, щоб мати час відпочити після подорожі та закінчити прелімінарні розмови з політичним дорадником президента Ніксона, Генрі Кіссінджером. На аеродромі Брежнєва привітав від імені Уряду державний секретар В. Роджерс, але тоді ніяких формальних церемоній не було і Брежнєв відразу переїхав до Кемп Дейвід, де перебував до понеділка 18 червня. Вечером 16 червня президент Ніксон розмовляв з Брежнєвим телефоном. В неділю 17 червня закінчено підготовку до конференції на вершинах. Генрі Кіссінджер відбув найперше наради з президентом Ніксоном у Кей Біскейн на Флориді, а відтак мав зустріч з Л. Брежнєвим у Кемп Дейвід. Як відомо, п'ять проєктів договорів про співпрацю між ЗСА та СССР вже готові до підпису. Досі про програму зустрічі на вершинах не подано ніяких докладніших даних. Взагалі, уся програма побуту Брежнєва в ЗСА окутана таємницею з уваги на безпеку і небажання наразити Брежнєва на будь-які неприємні для нього несподіванки. Справа в тому, що з боку різних антисовєтських груп, а в першій мірі з боку жидівських організацій, були заповіджені демонстрації проти Брежнєва. Такі ж демонстрації заповіли і частинно вже перевели у Вашинґтоні та Ню Йорку українські, литовські, латвійські та естонські організації. В часі жидівської маніфестації у Вашингтоні промовляв сенатор Генрі Джексон, автор додатку до договору в справі надання для СССР статусу упривілейованої держави, який домагається, щоб той договір не увійшов в силу до того часу, поки з СССР не буде дозволена вільна еміґрація. Промовляючи на вашингтонській демонстрації, сенатор Джексон поставив вимогу, щоб СССР на практиці застосовував у себе постанови Загальної Декларації Прав Людини, яка була схвалена Об'єднаними Націями якраз перед 25 роками. Американська преса широко інформує читачів про ці вимоги різних етнічних груп у зв'язку з приїздом до ЗСА Брежнєва, інформуючи також при цій нагоді про стан на терені СССР, підкреслюючи, що „совєти під керівництвом Брежнєва є могутні, але з почуттям непевности", як це написав московський кореспондент „Ню Йорк Таймс" у своєму коментарі з Москви з 17 червня. Про те, що поїздка Брежнєва має виключно діловий характер, говорить факт, що в його оточенні находять спеціялісти окремих ділянок, які мають бути предметом розмов з президентом Ніксоном. З ключевих осіб з Брежнєвим приїхали: міністер закордонних справ А. Громико, ген. Б. Боґуєв, М. Патолічев — спеціяліст у справах закордонної торгівлі, А. Александров — спеціяльний дорадник для справ зовнішньої політики, Г. Тсуканов – спеціяліст в галузі важкої промисловості, Л. Замятін — генеральний директор ТАСС, а одночасно спеціяліст на відтинку американсько-совєтських відносин. Наради відбуватимуться у Вашинґтоні, Кемп Дейвід та Сан Клементе. Передбачена додатково поїздка Брежнєва до Гюстон, де находиться американський космічний дослідний центр. Ніякі інші відвідини не передбачені, чим поїздка Брежнєва різко відмінна від подібних відвідин ЗСА його попередником Н. Хрущовим, з яким їхала його родина і який відвідав цілий ряд американських місцевостей, включно з Об'єднаними Націями. Щоб все таки поширити серед американців образ Брежнєва як „дбайливого батька родини", в суботніх і недільних американських виданнях було поширено фото Брежнєва, на якому він є із своєю дружиною в парку, доглядаючи свою внучку.

Залога „Скайлеб"-у встановила рекорд — готується до повороту на Землю

Гюстон, Тексас. — Перша залога астронавтів на космічній лябораторії „Скайлеб" встановила рекрод, перебуваючи в космосі понад 24 дні. Попередній рекорд належав совєтським астронавтам, які у 1971 році перебули в космосі 23 дні, 18 год. та 22 хвилини. Але ця залога совєтських астронавтів згинула трагічно під час повороту на Землю. За останніми плянами, теперішня залога „Скайлеб"-у має пробути на цій лябораторії запланованих 28 днів, повертаючися на Землю в п'ятницю, 22-го червня. Астронавти Чарлз Конрад мол., Джозеф П. Кервін і Пол Дж. Вейц в суботу, 16-го червня, відбули пробу повернення на Землю. Вони перейшли з космічної лябораторії до свого повітряного корабля „Аполло", який є сполучений із „Скайлеб"-ом, і пройшли через цілу процедуру, зв'язану з їх поворотом на Землю. В п'ятницю, 22-го червня ц. р., астронавти осядуть на водах Тихого океану, звідкіля їх підбере американський військовий корабель „Тікондероґа". В неділю, 17-го червня, з астронавтами розмовляв телефоном президент Р. Ніксон, який хвалив їх за винахідливість у направі ушкодженого „Скайлеб"-у. Президент сказав, що астронавти доказали, що при існуванні всіх скомплікованих машин і техніки, людська винахідливість є найважливішою. Астронавти також одержали побажання в „День Батька" від своїх родин у Гюстоні. Тимчасом, астронавти продовжували виконувати заплановані експерименти.

Федеральний суд постановив, що чужинецькі платники податків мають право на „Медикер"

Маямі, Флорида. — Федеральний суд цієї округи 11-го червня ц. р. постановив, що чужинецькі платники податків, які не стали постійними мешканцями Америки, все одно мають право діставати медичну допомогу „Медикер", коли їм сповниться 65 років життя. Таким чином, цей суд проголосив неконституційними деякі правила програми „Медикер"", які заперечували це право. Досі повне право на опіку „Медикер" мали тільки громадяни ЗСА та чужинці, які влаштувалися на постійне проживання в Америці. Щоб бути клясифікованим „чужинцем постійного замешкання" (резидент - ейліен), то треба прожити в Америці 5 років. „Чужинці постійного замешкання" мають всі права громадян, за вийнятком права виборчого голосу.

„Ню Йорк Таймс" опублікував апель до американського народу в обороні ув'язнених українців

Ню Йорк. — У недільному виданні „Ню Йорк Таймс"-у з 17 червня, у зв'язку з приїздом до ЗСА генерального секретаря КПСС Л. Брежнєва, опубліковано заходами Українського Конгресового Комітету Америки „Відкритий лист до американського народу", в якому з'ясовано положення в Україні під сучасну пору та звертається увагу на порушування там основних прав людини. „Відкритий лист" займає повну друковану сторінку редакційної секції щоденника. До листа додані знімки таких відомих українських жертв комуністичного режиму, як Ю. Шухевич, В. Мороз, В. Чорновіл, І. Дзюба та І. Світличний. Всі вони, як вже відомо, засуджені совєтським судом на довголітнє ув'язнення у концтаборах та на заслання після відбуття кари ув'язнення. Цей „Відкритий лист" підписали 66 професорів американських університетів та коледжів.

Українці Ню Йорку демонстрували проти Брежнєва

Ню Йорк. — Заходами Організацій Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку та при співучасти Метропольного Відділу УККА тут влаштовано в неділю 17 червня по полудні маніфестацію з метою звернути увагу населення на переслідування і терор в Україні якраз в час, коли до ЗСА прибув на конференцію на вершинах з американським Президентом генеральний секретар КПСС Л. Брежнєв. Близько тисяча учасників маніфестації зібралися з відповідними транспарантами на Гаммаршолд Плаза, недалеко будинку Об'єднаних Націй, де після молитви, яку провів о. Лаврентій Лавринюк, відбулося громадське віче. З промовами виступали: проф. Іван Вовчук, голова Головної Управи ООЧСУ, екзекутивний віце-президент УККА Иосип Лисогір, Аскольд Лозинський та д-р І. Дочев від ПАБНА. Вічем проводив секретар Головної Управи ООЧСУ В. Левенець. Українську Православну Церкву репрезентував о. М. Ільницький. Метрополітальний Відділ УККА на маніфестації репрезентував адв. Ю. Волинець. На закінчення віча були прочитані та одноголосно схвалені резолюції і після того учасники влаштували маніфестаційний похід, який пройшов 5-ою Евеню до 66 вулиці та Лексінгтон Евеню, де маніфестація закінчилася біля год. 5-ої по полудні. В часі походу роздавано летючки, в яких була з'ясована мета маніфестації.

Демонстрація у Вашингтоні

Вашингтон. — В рямках загальної демонстрації проти Брежнєва у Вашингтоні, в якій брали участь жиди та балтійці в неділю 17 червня, активно була також заанґажована українська група. „Вашинґтон Пост" з 18 червня інформує, що українські учасники несли 18 транспарентів з такими написами, як „Свобода для українських інтелектуалістів" та „Вимагаємо від Брежнєва перестати нищити українську культуру". Про пляновану демонстрацію і українську участь інформувала ця ж газета у виданні з 16 червня.

Совєтські жиди апелюють до Заходу про підтримку

Москва. — У зв'язку з поїздкою до ЗСА Брежнєва сім совєтських жидівських науковців, які почали голодівку на знак протесту проти заборони еміґрувати до Ізраїлю, вернулися до закордонних кореспондентів в Москві з апелем поширити на Заході інформацію про їхнє положення, прохаючи одночасно допомоги у їхніх стараннях еміґрувати з СССР. В письмовому апелі жидівські науковці заявляють, що вони „радше бажають вмерти" чим жити як невільники". Під сучасну пору всі сім науковців знаходяться без праці, з якої їх звільнено негайно після того, як вони внесли заяви про своє бажання еміґрувати. Їхні аплікації совєтський уряд відкинув, мотивуючи це тим, що вони виконували засекречену дослідну роботу. Ідеться тут про таких осіб: математиків А. Люнта і А. Лібґобера, фізиків М. Ажбеля, М. Ґітермана, В. Роґінського, А. Воронела та спеціяліста від обчислювальних машин В. Брайловського.

Владика Шмондюк, духовенство та численна громада супроводили в останню дорогу померлих трагічно Софію і Юрія Ліщинських

Амстердам. — Як уже коротко інформовано, минулої середи, 13-го червня, у місцевості Гленвіл біля Амстердаму страшна трагедія навістила українську родину Ліщинських, як у пожежі їхньої хати загинули трагічно 46-літня св. п. Софія Віра Ліщинська і її 18-літній син Юрій Ігор, та інші члени родини, батько Ярослав, дочка Любов та молодший син Євген були попечені. З кінцем минулого тижня, в п'ятницю і суботу 15 і 16-го червня, відбувся тут останній похоронних акт цієї великої трагедії, в якому взяв участь Владика Йосиф Шмондюк із Стемфорду, численне духовенство та біля п'ятсот осіб із членів родини та численних друзів Покійних. Парастас за померлих відправляли у п'ятницю 15 червня, о 8-ій год. вечора біля закритих домовин у похоронному заведенні Єнджейчака. Співали хори церкви св. о. Миколая з Амстердаму під диригентурою проф. Мирослава Юрчука та хор з Вотервліту під орудою Ярослава Кушніра. Прощала бл. п. Софію її товаришка зі Зальцбурзької гімназії Лідія Белендюк. Окрім рідні і знайомих, на парастас з'їхалися три автобуси учителів, священиків і товаришів бл. п. Юрія із Бішоп Ґіббонс гайскулу, з цієї школи приїхали і товариші брата св. п. Юрія Євгена, а з Нотр Дейм гайскулу товаришки і учительки його сестри Люби. Увесь час на почесній стійці біля домовин стояли пластуни і пластунки.

В суботу 16 червня в цьо- (Закінчення на стор. 6-ій)

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВІДБУВ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Джерзі Ситі. — Минулої п'ятниці, 15-го червня, тут у приміщеннях Головної Канцелярії Українського Народного Союзу відбулися чергові наради Головного Екзекутивного Комітету цієї великої установи, цим разом вцілости присвячені організаційним справам. У нарадах, що їх відкрив і ними проводив головний предсідник Иосип Лисогір, разом з ним взяли участь усі інші головні екзекутивні урядовці: заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир мґр Уляна Дячук, як також редактор Антін Драган і асистент керівника Організаційного Відділу Степан Гавриш. На початку нарад зроблено аналізу організаційної праці та її вислідів за перших п'ять місяців цього року, порівнюючи її із вислідами попередніх років. Стверджено, що організаційна акція за перші п'ять місяців цього року, хоча й дала дещо ліпші результати, як в такому ж часі попереднього року, все ж таки ще не є задовільна. В результаті дебат намічено новий і широкий плян нової, вже передконвенційної організаційної кампанії, яка буде проголошена з початком липня цього року.

ІНЖ. ЄВГЕН ІВАШКІВ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ

Ню Йорк. (ТУІА) — Дня 16 червня ц. р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбулися 26-ті Загальні Збори Товариства Українських Інженерів Америки при участі 48 делегатів з 118 голосами, які заступали 13 Відділів. Зборами проводив інж. Р. Рогожа, а секретарювали інж. О. Леськів й інж. М. Ільків. До ділової президії також входили присутні голови Відділів: д-р інж. І. Метіль (Боффало), інж Є. Змій (Ню Джерзі) інж Л. Калинич (Ню Йорк) й інж. Б. Захарчук (Філядельфія). До почесної президії Зборів були запрошені члени — сеньйори професор П. Дубрівний, інж. З. Кохановський, інж. М. Пежанський, інж. В. Шиприкевич та присутні бувші голови Т-ва інж. О. Балабан інж. В. Богачевський, інж. Р. Галібей, інж. М. Шуль і інж. Е. Ярош.

У звітуваннях Управа Т-ва поінформувала про успішну діяльність у минулій каденції, в якій зорганізовано Дослідний Осередок Техніки України, скомплектовано майже в цілості Збірник ТУІА в 25-річчя видавано „Вісті", єдиний український технічний журнал у вільному світі, як також Бюлетень для внутрішньої інформації членства. У звітньому періоді Управа влаштувала три наукові конференції (Ню Йорк, Чикаґо і Філядельфія), як також вечорі, присвячені сл. п. інж. П. Шохові і сл. п. інженерові — поетовіЄ. Маланюкові. У звітовому періоді зріст членства, як також фінанси Т-ва були задовільнені.

Після запитів, дискусії і уділення абсолюторії уступаючій Управі, інж. Андрій Пащук, голова Номінаційної Комісії, подав до відома вислід листопадового голосування на керівні і контрольні органи Т-ва. На голову Т-ва обрано інж. Євгена Івашкова, а до Управи таких членів: д-р В. Гойдиш інж. І. Заяць, д-р Ю. Карапінка, інж. О. Леськів, інж. С. Процюк і інж. М. Троян. Із попередньої каденції в Управі залишилися: інж. М. Борецький, інж. Ю. Гончаренко, інж. Ю. Микуленко й інж. І. Мокрівський. До Контрольної Комісії вибрано інжерерів Д. Демедюк, В. Гнатківський, Я. Букачевський, Л. Пахолюк і М. Тарапацький. Товариський Суд вибрано в складі: д-р Н. Шуст й інженери: З. Салевич С. Дорош, Д. Кузик і Ю. Храневич. До Комісії Фонду Допомоги і Праці ввійшли інженери: М. Гнатейко, В. Мисак і Б. Чайківський. Намінаційну Комісію вибрано в складі: інж. І. Даниленко — голова й інженери Б. Захарчук, Г. Кузьма, Л. Калинич і Ю. Микуленко — члени.

Новообраний голова Т-ва, інж. Євген Івашків, у загальному пляні праці подав, що Управа буде дальше розбудовувати Дослідний Осередок Техніки України, зорганізує секції видання загального технічного англійсько - українського словника, відзначить 25-річчя Т-ва і видасть збірник з тієї нагоди, видасть довідник членів, буде змагати до централізації стипендійного фонду, прослідити можливості створення світового союзу інженерів, буде продовжувати видавати „Вісті", Бюлетень, „Вісті Інженерів" та буде влаштовувати наукові конференції.

Резолюційна Комісія в складі: інж. Пахолюк, інж. Г. Кузьма і інж. І. Даниленко виготовили резолюції, які Загальні Збори прийняли одноголосно. Членами Верифікаційної Комісії були інж. Б. Кобзар і інж. В. Рудакевич, а Комісії для перевірки протоколу з попередніх загальних зборів були: інж. М. Гнатенко, інж. Л. Онишкевич і інж. К. Церкевич.

Після Загальних Зборів відбулася товариська зустріч.

Померла Мілена Ґрінвальдт, відома акторка

Минулої п'ятниці, коли вже друкувалося суботнє число „Свободи", наспіла вістка із Сейнт Пол, Мінн., що там померла після короткої та важкої недуги на 68-му році життя Мілена Ґрінвальдт, відома акторка українських театрів в Україні та на еміґрації. Народжена в Харкові, почала вона свою акторську кар'єру на сценах українських мандрівних театрів у Західній Україні. Продовжувала виступи на сценах таборових театрів, що їх допомагала організувати разом із покійним мужем Борисом Ґрінвальдтом, а крім того вчителювала в таборових школах. Вчительську працю продовжувала бл. п. Мілена Ґрінвальдт теж після переселення до ЗСА, навчаючи в Українській Рідній Школі в Сейнт Пол., Мінн. Там же була вона далі активною акторкою на сцені, співала довший час в хорі „Дніпро", як також в церковному хорі. Покійна була членкою Товариства Акторів Української Сцени, членкою „Золотого Хреста", членкою 487-го Відділу УНС. Осиротила сестри Лідію Кусенко з мужем та дітьми і Марію Мірза з мужем та дітьми, як і численну українську громаду в Твін Ситі, Мінн. Похорон відбувся в понеділок, 25-го червня з участю родини, приятелів та представників громади.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Вперті українці"

Під таким заголовком польська газета „Ґвязда Полярна" з 16 червня опублікувала широку інформацію про українську громаду в Чикаго. Привід для цієї інформації дали відвідини у цьому місті Верховного Архиєпископа та посвячення нової церкви свв. Володимира і Ольги, довкруги якої об'єдналося понад 3.000 вірних. Для польського автора досягнення української громади в Чикаґо на церковному відтинку виглядають як подивугідні, тим більше, що йдеться тут, як пише він, про оформлення досить сконцентрованого українського поселення у тій власне частині міста, яку попередня польська більшість визнала за втрачену та її в більшості покинула, „відступаючи" перед прониканням етнічних груп — пуерторіканської та муринської.

„Українці вирішили витримати і не тільки затримати там свій стан посідання, але його скріплюють, бо туди починають повертатись втікачі, а також і поляки, викуповуючи реальності в інших етнічних власників", — підкреслюється в згаданому дописі, у якому одночасно вказується на намагання української групи зберегти свою ідентичність, традиційні звичаї, обичаї та культуру.

Успіхи і досягнення української групи польський автор д-р Вітольд Борисевич ставить за приклад своїм польським землякам. Наводячи порівняння з польською громадою в Чикаго, він пише: „Микола Коперник, дивлячися десь там згори на цю нову церкву і далі на схід, на уфундований українцями двомільйоновий Інститут Українознавства при Гарвардському університеті — мусить із смутком думати: „Ах, коли б я народився українцем, то нині напевно не було б клопотів зі сплатою коштів мого пам'ятника перед Плянетарієм, а на осередок його імени (Фундація Коперника) також вплинуло б уже кілька мільйонів".

Очевидно, така висока оцінка нашої групи має свою вимову і може збуджувати оправдану національну гордість. Чейже не є ніякою таємницею факт, що позиція польської етнічної групи в ЗСА набагато сильніша порівняно з українською і має багато кращі можливості. Вистачить тут нагадати, що тільки числове відношення між українцями і поляками в ЗСА є як 1:5. З другого боку, така оцінка в очах наших сусідів також зобов'язує. Треба тільки побажати, щоб ми у кожному випадку, коли мова йде про наше громадське і церковно - релігійне та господарське життя, справді були такими, якими нас бачать сусіди.

Совєтське окозамилювання

Немає совєтської газети чи журналу, в яких не було б мови про виконування й перевиконування господарських плянів, про нові досягнення в розбудові промисловости, про нові підприємства, гідроелектрівні тощо. Що папір може багато витримати — це загальновідома річ. Про це найкраще знають совєтські журналісти.

Під цим оглядом знаменною є інформація у московській газеті „Труд" з 14 червня, що відверто написала про „символічну інавгурацію гідроелектрівні" на Сибіру, яка відбулася ще в груди 1968 р. і про яку „Правда" та „Известия" інформували, як про одне з найбільших досягнень совєтського будівництва. „Правда" з 19 грудня 1968 року у своєму репортажі з „відкриття" та „урухомлення" цієї гідроелектрівні писала про те, як „протягом секунд затряслася велетенська машина і її могутній бас зіллявся з хором шести інших машин вже в дії".

„Труд" з 14 червня ц. р. пише, що ця інформація стосувалася „символічного" започаткування праці гідроелектрівні, бо насправді електричний генератор ніколи не був закладений і по сьогодні з уваги на його дефекти спочиває на підлозі в будівлі. Коли ж у міжчасі прислали новий ґенератор, то його дефекти були такого порядку, що за три роки треба було віддавати його до направи аж . . . 62 рази. В лютому цього року Міністерство Електричної Промисловости та Міністерство Електричної Інженерії замовили в харківському заводі на власний рахунок новий ґенератор — вже третій за чергою, щоб врешті урухомити гідроелектрівню, яка постачає 500.000 кіловатів струму для совєтського господарства.

Як знаємо, совєтські чинники звичайно приховують такого роду „досягнення", а окозамилювання у совєтському виробництві є щоденним явищем. Стаття в московському „Труді" є, зокрема, вимовною якраз під сучасну пору, коли до ЗСА приїхав совєтський „фюрер" Брежнєв, щоб тут дістати допомогу для СССР, в першій мірі машини. Ця стаття вказує також на справжні мотиви совєтських прагнень до „мирного співіснування" і „мирної офензиви", яку з такою силою намагаються проводити совєтські олігархи, що в такий спосіб рятують свою імперію.

Любов Коленська

ВТІКАЧІ З „ЧЕРВОНОГО РАЮ"

Ганна Колесник, ще недавно співачка Київської опери, в своєму інтерв'ю з кореспонденткою австралійського журналу „Вуменс Дей" — Айлсою Крейґ і українцем - перекладачем Михайлом Трачуком, сказала: „Я тужу за Україною, бо це — моя друга мати... І хоч як далеко я від неї, для мене вона близька. Інколи в Австралії я почуваю себе надзвичайно самотньо, але у мене велика розрада, що зі мною вся родина, я вірю, що навчуся тут жити і що простелиться перед нами майбутність без тривог. Це не важливе, що тут ми мусимо починати наше життя від початків, наш кожний віддих на цій землі вільний, ми визбулися страху. А страх постійно переслідує населення Совєтського Союзу, здавлене тиранією Москви.

Родина Колесників це: Володимир Колесник, колишній директор Київської опери, його дружина Ганна і її сестра Тамара Ратушна, учителька гри на фортепіяні і дириґентка хору, їхня мати Одарка Степова і двоє хлопців, Максим — син Ганни і Валентин — син Тамари.

У Києві матеріяльно їм поводилось добре, вони були в центрі мистецького життя, і все ж без вагання покинули рідну землю. Останнім часом за ними вдень і вночі стежили аґенти КҐБ, щоб їх психічно зламати. Одного разу, коли Анна вибиралася до театру співати в „Запорожці за Дунаєм", до неї задзвонили і сказали, що замість неї виступатиме інша артистка. Це була очевидна провокація: кагебісти хотіли змусити її чоловіка виступити в її обороні, зчинити авантуру, можливо й відмовитися того вечора диригувати. Але та провокація їм не вдалася.

Такого роду шикани перерішили їхню долю — Колесники вирішили втікати, хоча були свідомі того, що коли їх зловлять, то своє життя закінчать вони на засланні. Як вдалося їм втекти, про це вони не говорять, щоб не відтинати дороги іншим.

Ганна Колесник розказує: „Діти про втечу нічого не знали, думали, що ми просто подорожуємо. Вони й не уявляли, що беруть участь у смертельно н е б е з печній справі. Ми у великій напрузі мовчали, а вони перекидалися веселими словами, спостереженнями і співами".

Їхали Колесники автом „Волґою", яке покинули перед австрійським кордоном.

Володимир Колесник каже: „Україну ми залишили, щоб цим самим запротестувати перед цілим світом проти безоглядного нищення людських прав і свободи на нашій батьківщині. Хоч я був директором опери, в справах підбору п'єс і акторів рішали комуністичні урядові чинники".

Володимир Колесник від 21-го року життя належав до комуністичної партії і колись вірив, що комуністичні ідеї подолають всіляке зло в світі. Але потім ця віра розвіялась. Його 38-літня дружина Ганна не була членом партії. Вона, її чоловік, як і багато інших українців, обурювались проти домінуючої ролі росіян. Про це їхнє наставлення довідались і стали за ними стежити, шукати матеріялів, щоб притягнути до суду.

Як оповідає Володимир Колесник, в Україні дітей від найменшого віку навчають, що Захід — „гнилий", декадентський. Це робиться поволі, але постійно. Тож, коли люди, що приїздять із-за кордону, вияснюють підсовєтським громадянам, який Захід насправді є, вони, індоктриновані пропаґандою, їм не вірять. Тому, коли Колесники прибули до Відня, вони не були певні, як їх приймуть і яке справжнє обличчя вільного світу. А віденці зустріли їх прихильно, підшукали для них помешкання, подбали про засоби до життя.

Прогулюючись вулицями Відня, Колесники не могли вийти з дива, оглядаючи пребагаті вітрини крамниць, спостерігаючи свобідну і безжурну поведінку прохожих. Були вони в опері, оглянули дім Шуберта, любувались Дунаєм, але їх не залишало почуття тривоги, що їх арештують і відішлють назад до Совєтського Союзу.

У Відні багато допомогли Колесникам українці, а також деякі американці. Вони познайомились з директором австралійської опери Степаном Голлом, і він приобіцяв їм, що коли вони туди переїдуть, анґажемент. В Австралії перебувають від січня 1973 року.

Із хвилюючою усмішкою, але й із тугою в очах Колесники згадують Київ, зокрема Шевченківський бульвар, де мешкали. Поза працею вони радо приймають гостей або самі йдуть у гості чи до ресторану. Часто вибираються на риболовлю і над берегом смажать рибу. Ганна Колесник, усміхаючись, каже: „Ми, українці, із самого кореня радісні й веселі і шукаємо тільки нагоди, щоб побувати в товаристві, гуртом поспівати і забавитись".

Коли Айлса Крейґ спитала, чому стільки років втримується в СССР комуністична влада, що тиранізує мільйони людей, Володимир Колесник відповів: „Щоб це збагнути, треба туди поїхати і пожити принаймні пів року. Залізна рука, що тримає за горло всі підсовєтські народи, це рука КҐБ, це безустаннє шпигування, це вгляд у кожний нерв, у кожний сколих душі. Вони ніби про все знають. Тільки, — лукаво підсміхнувся Володимир, — з нами їм не пощастило".

Володимир Колесник розповідає і про релігійні переслідування, і про тяжкі матеріяльні умовини населення.

А Ганна Колесник з гіркістю докидає: „Тільки тим, що на вершку суспільної піраміди, живеться краще, як жили царі. Високі партійці мають розкішні „дачі" і можуть задовольнити всякі свої примхи. Вони оборонятимуть комунізм до останнього віддиху".

„Коли йдеться про долю підсовєтської жінки, — каже Ганна Колесник, — вона з м і н и л а с я х і б а тим, що ж і н к а м нині живеться куди тяжче, як колись. Вони працюють на дорогах, кладуть цеглу, направляють мости... І коли дивлюся, — додає вона зідхаючи, — як живуть жінки в Австралії, моє серце кривавиться на згадку про тих, що в Україні".

„Комунізм, — з а я в и л а Ганна, — у своєму організмі несе смертельну недугу. Бо хіба можна вічно силувати людей жити таким життям, що противиться їхній натурі, їхнім прагненням.

У Сиднеї родина Колесників ще не здобула стільки грошей, щоб збудувати собі дім і ще не осягнула тієї слави, що в Україні, а що найважливіше, немає у них ще достатнього знання мови. Але біля них вже зібрався гурт друзів - українців і австралійців, які допомагають їм чим можуть.

Під кінець розмови Ганна Колесник сказала: „Я ще й досі не можу усвідомити, що можу робити все, що мені завгодно, і в и с ловлювати все, що думаю. А вже найтрудніше для мене повірити, що ми зовсім вільні від „дороговказів" Ц е нтрального Комітету Культури, що узурпував мистецтво і мистців за напрямними Москви.

І так родина Колесників, що ще недавно належала в підсовєтській Україні до найвищих мистецьких кіл, раптово опинилась на далекій чужій землі, щоб не тільки вільно висловлювати свої думки, але й вільно... думати. Ця родина, як їй не трудно, поволі зживається зі своїм оточенням, і жде своєї долі, р о з глядається за розв'язкою. І що б не принесла їм їхня доля, вони щасливі, бо струснули із себе проникливий погляд КҐБ і їхніх прислужників, підводять голови і оновлюються у незвичній для них речі — у свободі.

Теодор Данилів

ФЕРМЕНТ В УКРАЇНІ

У „Свободі" з 18 квітня появилася відрадна вістка, що у видавництві „Крайсіс Пресс", Вудгейвен, Н. Й., дешевим виданням вийшла книга англійською мовою п. з. „Фермент в Україні". Книгу зредаґував Майкл Бравн, а вступне слово до неї написав Макс Гейворд. У книзі зібрано і скоментовано багато документів та матеріялів, що стосуються українського руху самооборони, писання Л. Лук'яненка, М. Масютка, М. Гориня, В. Мороза, В. Чорновола і інших.

Уперше ця книга вийшла друком в Лондоні 1971 року. Але й до її виходу друком вона була відома британським совєтологам, які покликувались на неї у своїх писаннях про українських дисидентів в Україні. Після виходу з друку на книгу появились дуже прихильні рецензії.

Коментатор ББС на підсовєтські теми Яніс Сапец у передачі англійською мовою для закордону про цю книжку сказав таке:

„Майкл Бравн дав в руки дослідникам Заходу англійський переклад великого числа українських документів, що освітлюють боротьбу за національні права в Україні... Зібрані в книзі документи ілюструють з одного боку розмір національних тенденцій на Україні в останніх 10 роках, а з другого — репресії Москви, щоб здушити ці тенденції... Книга Майкла Бравна, перша серйозна студія про рух незадоволення в Україні і в деяких інших республіках, свідчить про невдачу совєтської національної політики..."

Багато рецензій на згадану книгу появилось у британській провінціяльній т а лондонській пресі.

„Ланкастер Гардіен" з 22 червня 1971 р. писав: „... упорядник показує у книзі витривалу боротьбу українців проти російського колоніялізму... Книжка вражає своїм холодним, клінічним представленням разючо несправедливих присудів і переслідування тих, які говорять і пишуть проти режиму..."

„Ця надзвичайна збірка документів на 200 сторінках, — писав політичний журнал „Іст-Вест Дайджест" за вересень 1971 р., — включає інтересне вступне слово пера Макса Гейворда, має п'ять частин, післяслово, список в'язнів, бібліографію та індекс. Поважну частину книжки становлять писання Чорновола, „Заповідник ім. Берії" Мороза та справа юристів... Англійський читач уже добре ознайомлений з процесами молодих совєтських письменників, але мало обізнаний із специфічними українськими справами. Ця книга — перша хроніка подій, збірка арґументів проти нелюдського придушування совєтською владою культурного і політичного життя українського громадянина".

Відомий британський совєтолог Едвард Кренкшов у своїй статті в тижневику „Обсервер" з 22 серпня 1971 р. п.з. „Як поводиться Москва з жидами, які хочуть емігрувати", пише:

„Іншими жертвами режиму є національно свідомі особи в неросійських республіках СССР. Не треба бути аж українським націоналістом, щоб не відчути огиди до дикого трактування всіх проявів національної свідомости в Києві, Харкові і інших містах. Кожному, хто схильний думати, що ми одержуємо фальшиві уявлення про репресивну політику від жидів, рекомендуємо прочитати книгу „Фермент в Україні". Ця книжка мовою суддів, прокураторів, свідків обвинувачуваних і в'язнів - мучеників дає сумний і зворушливий коментар до того, що діється тоді, коли мужчини й жінки, бувши гордими з того, що є совєтськими патріотами, мають відвагу ставати в обороні прав меншости, ґарантованих конституцією..."

Автор рецензії у тижневику „Таймс Літерарі Саплмент" з 17 вересня 1971 р. у рецензії на книгу писав:

„... Одначе, значно менше відомо нам про переслідування в Україні кримських татар і інших меншинних груп просто тому, що у великій більшості випадків судові процеси ведуться секретно, а жертви, яких налічується тисячами, висилається до тюрем і концтаборів... Одначе, деякі документи дістались на Захід, а у книжці, впорядкованій Майклом Бравном, є маса матеріялів про політичні переслідування в Україні, досі найширші, коли йдеться про не-російські республіки..."

Прихильні рецензії на „Фермент в Україні" появились також у квартальнику „Інтернешенел Афферс" за січень 1972 р. та в багатьох інших органах.

Поява згаданої книжки у дешевому виданні дасть змогу широким колам української суспільности за океаном познайомитись із справами і проблемами, які й надалі є гостро актуальними.

В. Ласовський

ЩОБ НЕ ЗАГРЕБУВАТИ КУЛЬТУРНОГО ДОРОБКУ

XIX виставка Об'єднання Мистців Українців в Ню Йорку не багато різниться від усіх попередніх. Як і попередні, вона нагадує вулик із стільниками, що в них трудолюбиві бджоли в шестистінні комірки повкраплювали по декілька краплин життєдайного меду. І тут трудолюбиві наші мистці в чотирикутні полотна повкраплювали, зі своїм талантом, по дробині того цінного еліксиру, що в гуртовому і часовому н а г ромадженні творить поняття національної культури, життєдайного чинника існування і розвитку нації.

Проте XIX виставка ОМУА має свою вийняткову особливість. А саме — вона попереджує чергову, XX виставку, що її й самі мистці і з певністю ввесь наш культурний загал визначить, як ювілейну виставку.

В чому ж полягало б це визначення? Хвилинка застанови.

По стінах нашої ґалерії просунулось за останніх двадцять років, скромно числячи, дві тисячі творів у збірних виставках. В індивідуальних других стільки, як не більше. Значить, заокруглюючи, п'ять тисяч творів, авторства приблизно півтори сотні мистців, членів Об'єднання і запрошених гостей.

Признаймо, циферне зіставлення вельми імпозантне, коли зважити, в яких умовах нашим мистцям доводиться розгортати свою творчість, маючи дуже маленьку можливість продажем покривати грошові затрати на самі лише технічні матеріяли.

А тепер будьмо дуже суворі супроти наших образотворців і зарахуймо з начислених п'ятьох тисяч виставлених тут творів тільки щодвадцятьп'ятий до творів на ґалерійному поземі, значить на такому поземі, який кваліфікує їх на те, щоб були виставлені на стінах репрезентативної ґалерії, солодко мріючи, на стінах українських національних ґалерій в майбутньому. Таких творів матимемо аж [illegible]. Таких, що перед усім культурним світом за них не засоромимося, таких, що твердими цеглинами вбудовуються в нашу національну культуру. Має тут свою вимову й те, що деякі з наших мистців своїми іменами вийшли на мистецьку міжнародну арену, а деякі, як Архипенко, Грищенко та Андрієнко, увінчані славою плеяди найкращих мистців цього століття.

Закінчу реєстр розважань болючою пригадкою подій на нашому національному материку. Там Москва із сатанинською послідовністю, як ніколи досі, докорінно випалює самобутність української культури. І в українській культурі, її тяглості і якісності витворюються тривожні прогалини, а зокрема в образотворчому мистецтві, яке стає на шлях епігонства супроти московських соцреалістів в закріплюванні імперських позицій Кремлю.

А тепер про визначення XX збірної виставки ОМУА та його мети. Запроєктовано видати люксусовий альбом, що вмістив би найкращі досягнення наших образотворців на часовому просторі двадцятьох збірних виставок ОМУА. Метою такого видання було б в першу чергу донести до майбутности надбання позабатьківщизняного українства у світовому розсіянні, заступити бодай у репродукованій формі ті ланки нашого пластичного мистецтва, що їх на рідних землях знищує окупант. Також метою була б можливість перед культурним світом засвідчити наш культуротворчий потенціял. Також метою була б можливість молодшим нашим поколінням дати в руки таке засвідчення для протидії їхньому комплексові неповноцінности, що постає в оточенні чужих атракційних культур. Метою також була б можливість знайомити ту частину нашого суспільства з образотворчою віткою нашої духової культури, яка, бувши розкинене по різних континентах і країнах, не мала змоги запізнатися з доробком наших мистців.

Стільки про проєкт. А тепер про його здійснення. Ось відносно його здійснення я дозволю собі поставити запитання тим, що слухають оці мої слова, і тих, що їх читатимуть у пресі: чи заходи коло видання подуманого альбому, його фінансування мали б упасти на плечі тих самих мистців, що з самопосвятою творили свої образи, організували свої виставки, словом здійснювали своє післанництво супроти свого народу.

Коли прийняти за аксіому твердження мистецтвознавців, що споживач культури є співтворцем, і коли погодитися, що партнер споживача-співтворця, мистець - співтворець своє завдання повністю виконав, то відповідь на моє запитання дуже проста.

Тож, відкриваючи виставку ОМУА, кличу всіх наших культурних громадян, усіх, кому справа у к р а їнської культури на серці, всіх, що тут близько до стін нашої ґалерії, і тих, що дуже далеко, з'єднаймо наші зусилля, даймо змогу проєктованому збірникові кращих досягнень українського творчого духа об'явитися нашій майбутності на звільнених землях батьківщини, нашим дітям, цілому вільному світові, як незаступній документації і врешті нам самим в нашому прагненні до свого найкращого.

Слово на відкритті XIX виставки ОМУА 10-го червня ц. р. в Ню Йорку.

М. Хемяк

РЕЦЕНЗІЯ З БУДУЧИМ

Пропамятна Книга із Святочного Обходу Українського Католицького Каледжа дня 24 листопада 1940 у Филадельфії, Па. (Філядельфія, 1941).

(2)

Коледж у Стемфорді, в якому залишилось тепер 16 українських студентів, у дні, коли перед нами „український Рим і український Гарвард", коли нам відкритий шлях наукових успіхів у найкращих наукових інституціях Америки, — не захоплює. Коледж у Стемфорді виріс на середній школі, яку заснував Кир Константин спочатку у Філядельфії, а сорок років тому, в 1933 році, переніс її до Стемфорду. Зі школою був (і є) пов'язаний малий семінар. В ті часи більшість українського населення скупчилася у вуглекопних містечках західньої Пенсильвенії та у більших промислових центрах Америки. Стемфорд ще мав характер порядного мешканевого містечка англо-саксонців, які давали відчути свою вищість навіть тим, хто мав гроші. Школи у Стемфорді мали послужити не лише інтелектуальним стимулом, але й засобом пристосування хлопців до іншого р і в ня життя. Тепер нам тяжко зрозуміти всю вагу географічного перенесення та всі труднощі, пов'язанні з намаганням суспільної мобільности в Америці.

Більше як половина пропам'ятної книги присвячена „історії українських освітних змагань і осягів від початку до сегодня", від княжих часів до дяківських шкіл, від серця Руси по всіх розкиненнях українців. Д-р Лонгин Цегельський та проф. Микола Чубатий написали більшість статтей, одначе декілька — це спомини очевидців, як от згадка про дев'ять українських шкіл в Ню Йорку, які існували від 1924 по 1931 рік. Платня учителя становила 120 дол. місячно, включно з вакаційними місяцями.

Так як тепер вища освіта стала нормою, так на початках століття тяжко було багатьом оправдати відсунення заробіткової праці на чотири роки, потрібні на вищі студії. Антиінтелектуалізм пересічного американця передавався — зі спізненням — нашій заробітковій еміґрації, і треба було великої візії, щоб поширити вуглекопний обрій. Про плюралізм американської культури не було мови. Айриші, ще так недавно висміювані „з е л е н ороги", раді були знайти істоту подібну до себе, а заразом нижчу від себе, нового бульбоїда — слов'янина. Ціль статтей у пропам'ятній книзі не л и ш е просвітянська, а щоб посилити віру у себе, щоб показати велич української культури, коротко — щоб переконати що „українець є гарний". Бо лише гордий нарід вдержить твердину науки.

Кир К о н с т а н тин, який свій докторат здобув перед Першою світовою війною в Інсбруку, свято вірив у силу науки. Як більшість ідейних галицьких патріотів, він також був переконаний у потребі науки для добра народу. Бог і Батьківщина, Матір Божа і Ненька-Україна зливались для нього у одну святу ціль, візію котрої він пробував передати людям, які не бачили — і заледве чи колинебудь побачать — край своїх батьків.

Тут не місце передавати огляд труднощів перших поселенців та їхніх зусиль творити задовільні церковні громади, як і не треба тут входити у чвари, які нищили ті громади.

Зорганізувавши наново сітку українських католицьких церков, які він відвідував щотижня, Кир Константин поставив н а г о л ос на створення українських шкіл. Навіть будова церкви, не то що її вивінування, підпорядкувалось школі. Він був переконаний, що пишні храми світитимуть пусткою, коли не буде доросту при парохіях, коли американський котел, посилений ірляндсько-асиміляторським католицизмом, перетопить нашу молодь на свій лад. Тому потреба своїх шкіл, тому натиск на середні школи, тому зусилля на заснування семінару, який виховував би душпастирів для нових церков. Ідея коледжу виросла на ґрунті тих же арґументів, Секуляризація та змагання до вищого рівня життя віддзеркалювались на професійних амбіціях української молоді. В цей час, перед популярністю етнічних студій, свій коледж давав можливість включити українознавчі студії в навчальну програму. Такої можливости не було ніде інде. Бажання студентів не відігравали ролі у плянуванні курсів того часу, а в додатку не було багато студентів українського походження по американських коледжах.

Тогочасна Україна, через сім років після голоду, була остаточно у сталінських руках, а Сталін був в дружбі з Гітлером. В Европі війна. Не диво, що такий розголос дано звичайнісінькому коледжові в Стемфорді. Це ж бо перша висока школа українців Америки — це ж бо правдива надія українства в американському морі. Досі Україна постачала національні кадри, але в 1940 році еміґрація в Америці чітко здала собі справу, що вона і є „одиноким середовищем", де в теперішню пору можна безпечно та свобідно орґанізувати українську культуру і українську самостійну думку". (Передовиця „Америки" з 19 жовтня 1940 р.)

Разом з коледжом Кир Константин уфундував музей, спроваджуючи для нього експонати з Европи та вишукуючи унікати тут, в Америці. Серед них був примірник „Зорі Галицької" за 1849-51 роки. Плянував також Академію Наук та почав переговори про наукове видавництво і видання шкільних підручників.

Молодим чоловіком Константин любив виголошувати довгі, поетичні промови. Після бурхливих подій в Америці його стиль зовсім змінився. Короткі, різкі речення падали, як кулі. Навіть у радісні дні — як цей день свята його коледжу — він не дозволяв собі на задоволення:

„В нас живуть світлі традиції геройських подвигів... Маємо Базар і Маківку, Крути і „трикутник с м е рти". Славимо тих, що життя свої віддали і буйні голови поклали за рідну культуру і Рідний Край . . . Нас жде тут великий і важкий подвиг, не менший як колишніх героїв. Вони боролись проти чужого насильства, чужого жовніра і чужого кріса. Коротке було їх терпіння, а с л а в н а їх смерть. Наш подвиг тут має звертатися проти невіжества, недбальства, оспалости, демагогії, користолюбивости, некультурности, у п е р е дження, темноти. Затяжна боротьба. Приходиться все життя лупати тверду скалу, ломити трудності, що походять не від ворога, а від рідного брата, не від чужинця, а таки від самих українців. Недбальство парохій, заскорузлість комітетів, рівнодушність інтеліґентів — це все ота скала. . . . Колись запроваджували в Рідним Краю безалькогольні і безнікотинні дні, а прихід жертвували на „Рідну Школу". Многі дарували постійно десять відсотків своєї платні на ту ціль. Нехай передання Рідного Краю відживе тут, за океаном у нашому життю!" (ст. 18-9, текст промови під час бенкету).

Але якщо запал вдержався, то на іншому відтинку.

(Закінчення на стор. 5-ій)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 21-го ДО 25-го ТРАВНЯ 1973 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(9)

ЗІСТАВЛЕННЯ ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ У.Н.С.ЗА 1972 РІК.

ЧП.НАЗВА РАХУНКУ	ПРИХОДИ	ВИДАТКИ	НАДВИЖКА
1.Членські вкладки................	2.867.759.06		
2.Відсотки........................	1.898.319.52		
3.Чинші-реальности................	46.844.29		
4.Інші впливи.....................	49.198.55		
5.Виплати грамот..................		2.269.689.40	
6.Кошти адміністрації:-платні.....		234.768.74	
7.Кошти адм.-забезпечення працівни-		121.051.34	
8.Кошти адм.-річеві видатки..../ків		91.962.76	
9.Кошти подрожей,засідань і репре-		46.438.00	
10.Організаційний відділ /зентацій.		308.956.35	
11.Кошти інвестицій...............		13.751.28	
12.Дивіденда......................		410.755.12	
13.Кошти конвенції................		3.600.00	
14.Допомоги-пожертви..............		66.453.82	
15.Свобода........................		187.200.00	
16.Комісії........................		16.792.65	
17.Реальности.....................		91.732.31	
18.Українські публікації..........		2.027.21	
19.Амортизація....................		23.911.54	
РАЗОМ:Приходи У.Н.С.............	4.862.121.42		
РАЗОМ:Видатки У.Н.С.............		3.889.090.52	
НАДВИШКА У.Н.С..................			973.030.90
СОЮЗІВКА:ПРИХОДИ................	325.295.75		
СОЮЗІВКА:ВИДАТКИ................		295.906.93	
СОЮЗІВКА:НАДВИШКА...............			29.388.82
ВИДАВНИЦТВО СВОБОДА:ПРИХОДИ......	425.811.96		
ВИДАВНИЦТВО СВОБОДА:ВИДАТКИ......		423.448.42	
ВИДАВНИЦТВО СВОБОДА:НАДВИЖКА.....			2.363.54
РАЗОМ 1972 РІК..................	5.613.229.13	4.608.445.87	1.004.783.26
РАЗОМ 1971 РІК..................	5.426.765.12	4.631.414.32	795.350.80
В ПОВІВНАННІ З 1971 РОКОМ ПРИХОДИ БУЛИ БІЛЬШІ НА..............	186.464.01		186.464.01
ВИДАТКИ БУЛИ МЕНШІ НА...........		22.968.45	22.968.45
РАЗОМ :..........................	5.613.229.13	4608 .445.87	1.004.783.26

РОЗПОДІЛ

ЗАГАЛЬНИХ ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ НА ПООДИНОКІ ФОНДИ У.Н.С.ЗА 1972 Р.

ЧП.НАЗВА ФОНДУ	ПРИХОДИ	ВИДАТКИ	ЗРІСТ + СПАД -
1.Забезпеченевий фонд.......	5.159.776.63 Дол.	4.225.492.58 Дол.	+934.284.05
2.Братський фонд............	115.347.00 "	77.975.13 "	+ 37.371.87
3.Сирітський фонд...........	9.103.32 "	4.064.71 "	+ 5.038.61
4.Фонд захисту..............	325.295.75 "	295.906.93 "	+ 29.388.82
5.Фонд наглої потреби.......	3.706.43 "	5.006.52 "	- 1.300.09
РАЗОМ:......................	5.613.229.13 Дол.	4.608.445.87 Дол.	1004.783.26

БІЛЯНСИ

НА ДЕНЬ 31.ГРУДНЯ 1971/1972 РР.

АКТИВИ /СТАН ЧИННИЙ/	1971 РІК	%	1972 РІК	%
1.Готівка....................	260.722.99	0.71	192.518.19	0.51
2.Бонди......................	25.556.838.63	69.83	25.390.448.55	67.52
3.Уділи......................	517.000.00	1.41	523.446.39	1.39
4.Моргеджі-гіпотечні позички	7.562.368.02	20.66	6.444.958.15	17.14
5.Позички членам............	535.007.06	1.46	532.158.58	1.42
6.Позичка для Укр.Нац.Корп..	1.509.537.37	4.13	3.916.661.13	10.41
7.Реальности................	632.282.47	1.73	581.842.72	1.55
8.Машини-інвентар...........	26.879.67	0.07	23.385.76	0.06
РАЗОМ АКТИВИ:...............	36.600.636.21	100.-	37.605.419.47	100.-

ПАСИВИ/СТАН ДОВЖНИЙ/	1971 РІК	%	1972 РІК	%
1.Фонд забезпеченевий.......	35.963.978.41	98.26	36.898.262.46	98.12
2.Фонд братський............	319.467.31	0.87	356.839.18	0.95
3.Фонд сирітський...........	158.781.68	0.44	163.820.29	0.43
4.Фонд захисту..............	125.234.74	0.34	154.623.56	0.41
5.Фонд наглої потреби.......	33.174.07	0.09	31.873.98	0.09
РАЗОМ ПАСИВИ................	36.600.636.21	100.-	37.605.419.47	100.-

	1971	1972	
1.РЕЗЕРВА НА ПОКРИТТЯ ГРАМОТ	26.733.064.67	27.333.917.12 +	600.852.45
2.ВЛАСНІ ФОНДИ РЕЗЕРВА......	9.867.571.54	10.271.502.35 +	403.930.81
РАЗОМ:......................	36.600.636.21	37.605.419.47 +	1.004.783.26

ПОЯСНЕННЯ ДО ПООДИНОКИХ РАХУНКІВ:

БОНДИ:

Стан бондів на день 1.січня 1972 р.	25.556.838.63	
В 1972 р.підвищено вартість бондів	3.934.46	
Продано в 1972 році..............		162.136.46
Обнижено вартість бондів.........		8.188.08
Стан бондів на день 31.грудня 1972.		25.390.448.55
РАЗОМ:...........................	25.560.773.09	25.560.773.09

Бонди в сумі 22.384.152.65 дол.зде-поновано в Комершел Трост Компані в Джерзі Сіті, а $3.006.295.90 канад-ських бондів у Забезпеченевім Уряді Отава, Канада. В часі провірки чле-ни Контрольної Комісії відвідали згаданий Банк, перевірили льокату бондів. В актах У.Н.С. знайдено від-повідні документи на підтвердження переховування бондів в Банку. На підклад бондів Українська Національ-на Корпорація затягнула позичку на будову дому УНС.

УДІЛИ:

Стан уділів на день 1.січня 1972 р.	517.000.00	
Закуплено в 1972 р..............	6.446.39	
Стан уділів на день 31.грудня 1972.		523.446.39
РАЗОМ:..........................	523.446.39	523.446.39

В 1972 р. У.Н.С.закупив додатково в Кольоніял Конвертіґ Фонд 555503 уділів на загальну суму 6.446.39 Дол.

Гіпотечні позички-морґеджі:

Стан морґеджів на день 1.січня 1972	7.562.368.02	
В 1972 р.уділено морґеджів.........	378.611.53	
В 1972 р.сплатили позички..........		1.496.021.40
Стан морґеджів на день 31.грудня 72		6.444.958.15
РАЗОМ:.............................	7.940.979.55	7.940.979.55

В часі провірки стверджено,що в 1972 сплачували позички реґулярно-точно:

345 власників домів в З.С.А.на суму	4.929.417.96	
50 власників домів в Канадії суму	1.201.868.21	
РАЗОМ:сплачували реґулярно.........		6.131.286.17
Залеглості понад три місяці:		
3 власників домів в З.С.А.......	189.607.48	189.607.48
Нерлатять і є в стадії перебрання:	124.064.50	124.064.50
РАЗОМ:стан морґеджів на день 31.12.		6.444.958.15

-9-

ПОЗИЧКИ ЧЛЕНАМ:

Стан позичок на день 1.січня 1972 р.	535.007.06	
В 1972 уділено позичок..........	68.398.00	
В 1972 дописано відсотки........	20.874.72	
В 1972 сплачено.................		84.562.40
В 1972 вплинуло з грошевих зворотів.		7.558.80
Стан позичок на день 31.грудня 1972.		532.158.58
РАЗОМ:..........................	624.279.78	624.279.78

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КОРОПОРАЦІЯ:

Стан позички на день 1.січня 1972 р.	1.509.537.37	
Позичено в 1972 році...........	2.407.123.76	
Стан позички на день 31.грудня 1972.		3.916.661.13
РАЗОМ:..........................	3.916.661.13	3.916.661.13

РЕАЛЬНОСТИ:

Стан реальностей на день 1.січня 72:	632.282.47	
Перебрано реальність в Чікаго.......	18.555.05	
Перебрано 3 будинки в Бронксі.......	129.861.71	
Піднесено вартість реальностей Керн.	22.063.66	
Продано перебрані реальности-доми..		202.502.54
Амортизація будинків Джерзі Сіті....		4.900.00
Амортизація будинків Кернгонксон....		13.517.63
Стан реальностей-будинків на 31.XII.		581.842.72
РАЗОМ:..............................	802.762.89	802.762.89

Книжкова вартість будинків-реальнос.	1971	1972
Союзівка-Кернгонксон................	518.641.64	527.187.67
Головна Канцелярія Джерзі Сіті......	41.000.00	36.100.00
4 перебрані будинки в Бронксі.......	72.640.83	
1 перебраний будинок в Чікаго.......		18.555.05
РАЗОМ:..............................	632.282.47	581.842.72

ІНВЕНТАР-МАШИНИ-УРЯДЖЕННЯ:

Стан на день 1.січня 1972 р........	26.879.67	
Закуплено машини в 1972 році........	2.000.00	
Амортизація машин в друкарні........		4.783.31
Амортизація машин в канцелярії......		710.60
Стан на день 31.грудня 1972 р.......		23.385.76
РАЗОМ:..............................	28.879.67	28.879.67

ДОТАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЯМ:

Фонд Катедри Українознавства........	3.000.00
Курси Українознавства на Союзівці...	2.192.00
Церква в Потребі....................	2.000.00
Український Конгресовий Комітет Аме.	2.000.00
Консисторія Української Прав.Церкви.	1.200.00
Злучений Укр.Ам.Допомоговий Комітет.	1.000.00
Наукове Товариство ім.Шевченка в А..	500.00
Пласт Америка.......................	500.00
Спілка Української Молоді Америка...	500.00

(Продовження на стор. 4-ій)

6. Звіт Головної Контрольної Комісії і її членів

(Продовження зі стор. 3-ої)

ДОТАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЯМ продовження/:

Український Вільний Університет в Мюнхені	500.00
Українська Вільна Академія Наук в Америці	500.00
Стипендія для укр.студій при Пен.університеті.	400.00
Американський Червоний Хрест......./теті.	250.00
Українська Вільна Академія Наук в Канаді.	250.00
Комітет Українців в Канаді..............	250.00
Наукове Товариства ім.Т.Шевченкамв Канаді	250.00
Колеґія св.Василія в Стемфорді...........	200.00
Менор Каледж Філядельфія.................	200.00
Централя Укр-Амер.Спортових Товариств....	200.00
Союз Українських Студентів Канади........	200.00
Спілка Української Молоді Канада.........	200.00
Укрїнська Католицька середня школа в Дітройт	100.00
Укр.кат.Академія св.Юра в Ню-Йорку	100.00
Студія Василя Авраменка в Ню-Йорку.......	100.00
Укр.Цент Культури і Науки у Вініпезі.....	100.00
Пласт в Аргентині........................	100.00
РАЗОМ:...................................	16.792.00

СТИПЕНДІЇ:

1.Юрій Бірт............................	1.985.58
2.Галина Матковська....................	995.00
3.Богдан Футала........................	700.00
4.Галина Дуда..........................	500.00
5.Орест Мартинович.....................	500.00
6.Уляна Шумська........................	400.00
7.Андрій Байрак........................	400.00
8.Ярослав Дідюк........................	400.00
9.Бернард Домарацький..................	300.00
10.Христина Ґлетканич..................	300.00
11.Марта Гаврилюк......................	300.00
12.Олександер Кудрик...................	300.00
13.Ляриса Садівська....................	300.00
14.Квітка Цісик........................	300.00
15.Віктор Мушинський...................	300.00
16.Осип Мицик..........................	300.00
17.Роман Момич.........................	300.00
18.Ірена Дворська......................	200.00
19.Гарвей Гнатюк.......................	200.00
20.Лев Іваськів........................	200.00
21.Марта Кондюк........................	200.00
22.Дарія Кнігницька....................	200.00
23.Богдан Луфна........................	200.00
24.Анна Маслій.........................	200.00
25.Ірена Микитин.......................	200.00
26.Іван Ревт...........................	200.00
27.Анна Слюсарчук......................	200.00
28.Ольга Захарків......................	200.00
29.Галина Зачковська...................	200.00
30.Люба Левицька.......................	200.00
31.Віктор Ґреґор.......................	200.00
32.Олександер Мотиль...................	200.00
33.Галина Бабич........................	200.00
34.Марта Кіхаровська...................	200.00
35.Мирон Мельник.......................	200.00
36.Андрій Припхан......................	200.00
37.Марія Стебельська...................	200.00
38.Уляна Близняк.......................	125.00

./.

-11-

СТИПЕНДІЇ/продовження/:

39.Олександра Ровловська................	100.00
40.Ірена Хухман.........................	100.00
РАЗОМ:..................................	12.905.58

РІЗНІ-ПЕРЕНОСИ ФОНДІВ:

Приходи..................................	136.942.39	
Розходи..................................		136.942.39
РАЗОМ:...................................	136.942.39	136.942.39

РІЗНІ-переноси фондів,це допоміжні рахунки,на таку саму суму в приходах і розходах,які повстали в наслідок переносів фондів.Вони повинні бути вилучені із звітів.

Відношення одержаних відсотків до інвестицій:

1968 РІК	4.37 %
1969 РІК	4.52 %
1970 РІК	4.61 %
1971 РІК	4.74 %
1972 РІК	5.09 %

Смертність членів:

1968 РІК	61.40 %
1969 РІК	58.09 %
1970 РІК	54.71 %
1971 РІК	57.22 %
1972 РІК	65.10 %

Оцінка членських грамот:

1970 РІК	134.23 %
1971 РІК	133.16 %
1972 РІК	136.37 %

Залеглі вкладки за 1972 рік:

Залеглі місячні вкладки-зібрані Відділами і не переслані до У.Н.С.до 31.грудня 1972	50.111.09 Дол.
Залеглі місячні вкладки невплачені членами	54.994.07 "
Залеглі місячні вкладки А.Д.Д............	1.264.95 "
Залеглість за реасекурацію...............	1.368.00 "
РАЗОМ:...................................	107.738.11 Дол.

-12-

ПОРІВНАННЯ

ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ З ПРЕЛІМІНАРЕМ БЮДЖЕТУ ЗА 1972 РІК.

ЧП. ПРИХОДИ:	ПРЕЛІМІНОВАНО	ВПЛИНУЛО	±	ЗРІСТ зменшення	%
1.Членські вкладки.........	2.850.000.00	2.867.759.06	+	17.759.06	100.62
2.Відсотки.................	1.930.000.00	1.898.319.52	-	31.680.48	98.36
3.Чинші-реальности.........	---.---.--	46.844.29	+	46.844.29	---.--
4.Інші вплиби..............	20.000.00	49.198.55	+	29.198.55	245.99
РАЗОМ У.Н.С................	4.800.000.00	4.862.121.42	+	62.121.42	101.30
5.Союзівка.................	380.000.00	325.295.75	-	54.704.25	85.60
6.Видавництво-Свобода......	405.000.00	425.811.96	+	20.811.96	105.14
РАЗОМ:.....................	5.585.000.00	5.613.229.13	+	28.229.13	100.51
ВИДАТКИ:	ПРЕЛІМІНОВАНО	ВИПЛАЧЕНО	±		%
1.Виплати грамот...........	2.400.000.00	2.269.689.40	-	130.310.60	94.57
2.Кошти адм.-платні........	251.000.00	234.768.74	-	16.231.26	93.53
3.Кошти адм.-заб.працівни-	113.250.00	121.051.34	+	7.801.34	106.89
4.Кошти адм.-рішеві видатки	80.200.00	91.962.76	+	11.762.76	114.67
5.Кошти под,засідань,рапрез.	41.500.00	46.438.00	+	4.938.00	111.90
6.Організаційний Відділ....	400.000.00	308.956.35	-	91.043.65	77.24
7.Кошти інвестицій.........	25.000.00	13.751.28	-	11.248.72	55.00
8.Дивіденда................	415.000.00	410.755.12	-	4.244.88	98.98
9.Кошти Конвенції..........	60.000.00	3.600.00	-	56.400.00	6.00
10.Допомоги-пожертви.......	56.000.00	66.453.82	+	10.453.82	118.67
11.Свобода за членів.......	210.000.00	187.200.00	-	22.800.00	89.14
12.Комісії.................	22.000.00	16.792.65	-	5.207.35	76.34
13.Реальности-вдержання....	--.---.--	91.732.31	+	91.732.31	--.--
14.Українські публікації...	--.---.--	2.027.21	+	2.027.21	--.--
15.Амортизація.............	30.000.00	23.911.54	-	6.088.46	79.70
РАЗОМ У.Н.С................	4.103.950.00	3.889.090.52	-	214.859.48	94.76
16.Союзівка................	375.000.00	295.906.93	-	79.093.07	78.90
17.Видавництво-Свобода.....	400.000.00	423.448.42	+	23.448.42	105.86
РАЗОМ:.....................	4.878.950.00	4.608.445.87	-	270.504.13	94.46
НАДВИШКА...................	706.050.00	1.004.783.26	+	298.733.26	142.31
РАЗОМ:.....................	5.585.000.00	5.613.229.13	+	28.229.13	100.51

Преліміновано в приходах.............	5.585.000.00	
Вплинуло.............................	5.613.229.13	
Вплинуло більше......................		28.229.13 Дол.
Преліміновано у видатках.............	4.878.950.00	
Виплачено............................	4.608.445.87	
Виплачено менше......................		270.504.13 "
РАЗОМ заощаджено.....................		298.783.26 Дол.
Преліміновани надвишка...............		706.050.00 "
РАЗОМ:осягнено надвишку за 1972 рік...		1.004.783.26 Дол.

-13-

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ:

UKRAINIAN NATIONAL URBAN RENEWAL CORPORATION.

В 1969 р.створено окрему Корпорацію під назвою: Ukrainian National Urban Renewal Corporation.

В дні 20.серпня 1969 р.корпорацію заєстровано в столиці стейту Ню-Джерзі.

Корпорація випустила 100 уділів по 1.оо доляровi на загальну суму 100.00 долярів.Всі уділи викупив Український Народний Союз і тим самим Український Народний Союз через своїх представників вибраних до Дирекції контролює Корпорацію в 100 %.

До першої Дирекції-основників покликано:

1.Йосиф Лисогір-Президент,
2.Володимир Сохан-заступник президента і
3.Петро Пуцило-касієр-секретар.

Після смерти сл.п.Петра Пуцила,на це опорожнене місце покликано п.Уляну Дячук.

На річному засіданні Головного Уряду в місяці травні 1972 року рішено доповнити Дирекцію двома додатковими членами:по одному від Контрольної Комісії і Головної Ради.

В місяці серпні 1972 Дирекція Української Національної Корпорації діяла в слідуючому складі:

1.Йосиф Лисогір-Президент,
2.Врлодимир Сохан-заступник президента,
3.Уляна Дячук-касієр-секретар,
4.Іван Винник-член Дирекції і
5.Тарас Шмаґала-член Дирекції.

Корпорація затягнула на підклад бондів слідуючі позички:

ПРИХОДИ	ПО ДЕНЬ 31.12.72.	ПО ДЕНЬ 10.IV.73
1.Український Народний Союз.........	3.916.661.13 Дол.	4.358.112.86 Дол.
2.Комершел Трост Компані Джерзі Сіті	2.000.000.00 "	2.000.000.00 "
3.Ферс Джерзі Нейшенел Бенк " Сіті	1.795.000.00 "	2.135.000.00 "
РАЗОМ...............................	7.711.661.13 Дол.	8.493.112.86 Дол.

РОЗХОДИ:		
1.Земля................................	54.647.81 Дол.	54.647.81 Дол.
2.Головний контрактор Маскарелі Інк.	6.556.040.00 "	7.144.089.00 "
3.Архітект інж.Ю.К.Ястремський.....	276.408.00 "	279.937.00 "
4.Волчук і Маєрбаврл-субконтрактор..	71.646.88 "	71.646.88 "
5.Карльос і Світ-КО мех. і елекрик.	142.708.00 "	142.708.00 "
6.Субконтрактори-дорадники,пляновики	64.052.98 "	67.867.18 "
7.Податки............................	16.845.97 "	18.508.28 "
8.Дозволи на будову і інші леґальні.	24.251.00 "	28.856.25 "
9.Асекурація............... /оплати/.	51.597.68 "	59.493.88 "
10.Оголошення........................	5.689.54 "	8.486.82 "
11.Друки і канцелярійні приладдя.....	1.427.27 "	1.427.27 "
12.Різні видатки.....................	2.118.54 "	2.118.54 "
13.Відсотки Український Народний Союз	334.638.45 "	436.090.18 "

(Продовження буде).

Нові праці з історії України в рамках НТШ

З діяльности Секції Історії України в НТШ

Члени Секції Історії України Наукового Товариства Шевченка, під проводом директора Секції проф. д-ра Степана М. Горака і секретаря Секції проф. д-ра Миколи Чировського приготували до друку згл. закінчують цю підготову чи мають в пляні видати численні публікації з історії України. Подаємо короткий перегляд цих праць:

I. Англомовне видання 10-томової Історії України-Руси Михайла Грушевського. В Секції поставлено проєкт видати англійською мовою цю монументальну працю одного з батьків НТШ та основоположника всебічної науки історії України. Це видання буде гідним відзначенням ювілею століття НТШ і належним вшануванням пам'яті цього велетня науки історії України в 40-ві роковини замучення його большевицькою владою (24 листопада 1934 р.).

Окрім цих мотивів промовляють за виданням цієї монументальної праці, спертій на науково доказаній, єдиній правдивій схемі історії України і цілої Східньої Европи — ще й інші спонуки: в останніх роках яскраво виявилася тенденція москвофільських і належно необізнаймлених професорів американських і інших університетів англомовного світу, подавати своїм студентам історію Східньої Европи по ненауковій московській схемі. Ця схема проводить зручно московську імперіялістичну концепцію в науці історії, представляючи Київську державу княжого періоду — твором єдиної „русскої" нації, а не твором українського народу. В підручниках історії Росії, в численних американських університетах проведена червоною ниткою думка, що споконвіку існував єдиний „русский" народ, який щойно між 15 і 17 сторіччям був поділений між Росією-Московією, Польщею і Литвою і цей поділ нібито щойно викрив деякі відміни „малоруського і білоруського племени", але через те ще не наступив поділ єдности „русского народу". Тим то треба англомовного видання праці Грушевського, щоб не лише чужі студенти, але й професори мали в руках правдиву історію України, сперту на всебічному зборі джерельного матеріялу. Особливо з того користати буде також українська студентська молодь, яка з трудом читає україномовні наукові праці, а через те, як це видно з різних публікованих прикладів, підпадає під вплив фальшивої московської схеми історії України.

В реалізації є цей проєкт коштовний. Проте, при нагоді збірки на Ювілейний Фонд століття НТШ, поплинуть жвавіше і більш щедро пожертви на видання НТШ, маючи на увазі не лише дотепер оповіщені проєктовані публікації, але особливо невідкладну і конечну публікацію англомовної Історії України-Руси Грушевського. Річ ясна, що в цьому виданні, коли будуть належні фонди в ювілейній збірці НТШ, буде брати участь кількох членів Секції, бо треба буде дати не лише переклад на англійську мову, але ще й відповідних частинах твору — конечну нову літературу і джерела, що появилися після останнього видання даних томів Грушевського.

II. Праці членів Секції Історії України, готові до друку або на викінченні:

1. Закінчується друк двотомової англомовної історії відновленої, української національної суверенної соборної державности п.н. „Україна і европейський заколот в 1917 - 1919 роках". Ці два томи охоплюють кругло 960 сторін великої вісімки. Вони появляться до кінця 1973 року. Це є спільна праця професорів д-ра Матвія Стахова, д-ра Петра Стерча і д-ра Миколи Чировського.

2. У підготові є двотомова праця п.н. „Україна і Мирова Конференція в Парижі в рр. 1919 - 1923". Це спільна праця професорів д-ра Матвія Стахова і д-ра Миколи Чировського.

3. Готова до друку є спільна праця професорів д-ра Григорія Лужницького і д-ра Матвія Стахова п. н. „Рим, Царгород і Київ та Москва". Нарис історії роз'єднання і спроб поєднання Соборної Церкви в національно-суспільному аспекті". Це однотомова праця, на кругло 500 сторін великої вісімки. Запляновано вона в українськім і англомовнім виданні.

4. Після Ювілейного Наукового Конгресу НТШ має появитися окремий том „Записок НТШ" як перший Збірник Секції Історії України. Тут будуть вміщені доповіді членів цієї Секції, виголошені на Конгресі, а також й інші студійні статті.

5. Члени Секції беруть участь у редакції „Біографічного Довідника Українців в Америці" (проф. д-р Степан Горак і проф. д-р Петро Стерчо).

6. Проф. д-р Микола Чировський видав друком цього року дві праці англійською мовою п. н. „Філософія в економічній думці" і „Історія російської імперії" том I-ий — Великокняжі Володимир і Москва". Тепер працює над другим томом цієї Історії п. н. „Царська Росія". В рамах своїх завдань як голова Комісії Совєтських Студій — Політичної Ради УККА, проф. Чировський віддав до друку в журналі „Студії для нової центральної Европи" статтю п. н. „П'ятирічка 1971 - 1975 на половині шляху свого завершення".

7. Генерал Павло Шандрук приготовив до друку працю про стратегічну оцінку походу Карла XII п. н. „Карло XII в Україні".

8. Проф. Микола Величківський має готову до друку працю п. н. „Сумні часи німецької окупації України в рр. 1941 - 44".

9. Отець протоархимандрит д-р А. Великий видав дальшу свою працю п. н. „З літопису християнської України" т. V. Рим 1973.

10. Проф. д-р Петро Стерчо має готову працю п. н. „Совєтська концепція права самовизначення народів. Теорія і практика від Леніна до Брежнєва".

11. Крім того приготовляються до друку дальші наукові праці проф. д-ра С. Горака і інших.

М. Чировський

В ЧАСІ ДЕБАТИ НАД ПОЛОЖЕННЯМ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ в Раді Безпеки ОН представники СССР, Ірану, Мароко, Ґвінеї та Югославії зажадали виведення ізраїльських військ з окупованих арабських територій. Збоку Ізраїлю поновлено вимогу, щоб між арабськими державами та Ізраїлем відбулися переговори для вирішення всіх спірних питань, заки Ізраїль відтягне свої війська.

З ВИСТАВКОВОЇ ЗАЛІ

Володимир Бачинський і його творчість

20-го травня ц.р. у ґалерії Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку відкрито чергову індивідуальну виставку праць члена Об'єднання Мистців Українців в Америці Володимира Бачинського. Численним любителям мистецтва виставку та її автора представив голова ОМУА Михайло Черешньовський, який пригадав, що це вже четверта індивідуальна виставка праць того талановитого і продуктивного мистця.

Понад п'ятдесят експонатів, виконаних переважно олійною технікою, заграло мозаїкою барвистих плям на стінах великої ґалерії. Виставку ту не дасться „перебігти", як це часто буває з т. зв. пересічними виставками. Кожний експонат полонить глядача і змушує до естетичного пережиття його всестороннього змісту.

Головною ціхою праць Бачинського є їх серйозна зрілість. Це видно не лиш у великій технічній зарадності, з якою мистець розправляється з багатьма проблемами, але також позначається це в свідомому доборі сюжетного матеріялу, який у нього доволі багатий.

Бачинський належить до молодшого покоління українських мистців. Народився у 1936 р. в Галичині. Рідної землі не пам'ятає. Здобувши середню освіту тут в Америці, студіює мистецтво в Прат Інституті, а опісля в Національній Академії Мистецтв в Ню Йорку, а згодом в Римі протягом одного року доповнює студії в Академії Бель Арте. Хоч відбуття студій — це важлива складова частина життя кожного мистця, самі студії ще не дають повного мистецького завершення. Те завершення може прийти щойно тоді, коли мистець зачне сам над своїм талантом працювати, впрягаючи в дію набуте знання в часі студій. Це — найважливіший період творчого розвитку у мистця. Хто обсервував праці Бачинського протягом років, цей міг зауважити, що мистець поставив собі чіткі напрямні, до яких наполегливою працею консеквентно стремів. Він уточнив собі завдання і, щоб виконати їх, розвивав технічні засоби, перемагаючи всі перепони — площину, фарбу, знаряддя та ті трудноці, які ставить людський організм, що натуральними відрухами обороняється перед втомливим зусиллям. Тільки, що поборювання усіх тих перешкод насправді ніколи не закінчується в житті мистця.

Серед нових праць В. Бачинського на виставці показано також дві праці з давнішого періоду його творчости. Це — портрет жінки і Христос на Оливній Горі. Ці дві картити дозволяють глянути на творчість Бачинського з певної перспективи. Там вже є деякі намічення, які мистець у великій мірі осягнув в пізніших працях. Так в портреті, як і в композиції з Христом — мистець маніфестує велику пошану до старанного рисунку та до збагачування ґами тональних насичень світлотінів, контролюючи кольористичне зрівноваження площини образу. Це зокрема позначується у потреті жінки. Поруч дещо трафаретного потрактування постаті Христа, мистець дуже цікаво технічного боку розв'язує фактуру скель. Щоб здобути ефект у зображенні конкретних предметів, зокрема скель, мистець послуговується технікою енергійного накладання фарби барвистими мазками т. зв. ін пасто і стосування промивання прозорою верствою кольору т. зв. лясерунку.

Цю техніку Бачинський дуже цікаво розвинув, добиваючись нею чималих ефектів. Розвиток того технічного прийому вимагав великої і послідовної праці, через яку Бачинський дійшов до гарних результатів, а водночас зумів знайти свій індивідуальний стиль вислову. Володимир Бачинський сьогодні розпоряджає вже поважними мистецьким досвідом, легко дає собі раду зі складними елементами картини, довівши звучання кольору і рисунку до таких границь, де починається сфера справжньої віртуозности.

Вдачею Бачинський рухливий і підприємчивий. Для збагачення мистецтва він відбуває різні поїздки в терени Америки чи Европи. Одна з останніх його поїздок завела його на захід американського континенту до стейтів Кольорадо, Юта та Ню Мексико, де його приваблювало життя і побут індіян. Мистець каже, що він любить ходити по останках старих індіянських осель, вчуватися в те, що колись там ціялося та роздумувати над тими духовими обрядами, якими жили ті оселі сотки, а може й тисячі років тому. В тій мандрівці він зайшов до головного осередку індіян, який зветься Меса Верде, що положений в Скелистих Горах (Rocky Mountains), на висоті 11,000 стіп над поземом моря. Його захоплює велич Скелистих Гір з грізним і монументальним Гренд Кеньйон та полонить барвиста обрядовість індіян, яка своєю фантастичною містерією органічно в'яжеться з тією дикою і величавою природою.

Бачинський малює це, насичене формами і багатством кольорів, довкілля. В пейзажах повних оргії сонячного світла мистець вміщує постаті індіян у їхніх обрядових, барвистих строях, творячи добре скомпоновану цілість. Видно — він глибоко переживав ці індіянські містерії, бо присвятив їм більшість своїх експонатів на цій виставці. Ці переживання він дуже суґестивно вміє передати глядачеві. Усі картини є — переважно — невеликого формату, виконані з технічною докладністю, з добрим рисунком і старанно збалянсованою ґамою відважно кладених кольорів.

На чолі того циклу є доволі великого формату картина з назвою „Молитва". У ній мистець зручно використовує кольористичні контрасти гарячих і зимних тонів в скелистому гірському краєвиді з групою індіян в обрядових костюмах. За тією композицією іде ряд менших форматом праць, в яких самі назви говорять, про що мистецькі в них розповідає: „Культ Індів", „Прослава орлам", „Обрядовий танок", „Танок орлів", „Після танку", „Крутими стежками" і т. д. Хоч усе те діється в тій самій природі, посеред скель, глядач не відчуває якоїсь повторности і кожну річ сприймає з однаковою свіжістю. Мистець свідомо надає кожному образові індивідуальну атмосферу, що стає джерелом того відсвіжування вражень. Захоплюючим є пейзаж під заг. „Індиго", в якому мистець, використовуючи випробувану фактуру скель, надає їм несподіваної грайливости брунатних, синіх і яснoблакитних тонів. Це неначе сильніший удар, що будить до свіжости в потопі тонів симфонії. В композиції „Спека" мистець символічно дає сюрреалістичну концепцію спеки при помочі сферичних форм в просторі з людською постаттю. Композиція „Купальниці" чарує своєю легкістю технічного виконання і гарною, прозорою ґамою золотистих і блакитних кольорів. В обох тих композиціях Бачинський показує велике вміння, з яким він рисує і малює людську постать. У Бачинського нема ані одного фрагменту в його образах, в якому мистець виказував би технічну безпорадність. Тому кожна його композиція має характер старанного викінчення, з продуманою кольористичною ґамою та серйозно опрацьованою фактурою всіх елементів. Мистець любить гладку поверхню, на якій кладе фарби в питомий йому спосіб, що є частиною його особистого здобутку дорогою поважної праці над собою. Бачинський не любить задержуватися на здобутих етапах. Він сам каже, що все показане на виставці є частиною його постійних експериментів, над якими без перерви працює.

Володимир Бачинський є дійсним і активним членом ОМУА, а крім того здобув собі вже ім'я в американських мистецьких колах, де належить до різних професійних асоціяцій та часто бере участь у виставках в ґалеріях Ню Йорку, Каліфорнії та ін.

Петро Андрусів

Ширення правди

(З нагоди 10-ліття „Українського Історика")

Ніхто не сумнівається й не треба доказувати, що поняття суверенної України мусить добути собі в світі право громадянства.

Цього можна досягнути тільки наполегливим ширенням правди про Україну, про її минуле, про теперішнє колоніяльне положення про логічні, слушні вимоги її народу та про майбутні перспективи і пожиточну для світу ролю самостійної, з високою культурою, мирної, української держави над чорноморським басейном, на грані між сходом і заходом.

Успішно й реально ширити правду можна лише спокійно, переконливо, науковою методою, де все основане на фактах і джерелах. Це єдиний спосіб, це єдина мова зрозуміла в світі.

Такою мовою почали говорити наші науковці — історики під проводом свого сеньйора і голови проф. Олександра Оглоблина та енерґійного, працьовитого й рішучого проф. Любомира Винара з Кентатського Університету, біля Клівленду, як секретаря Українського Історичного Т-ва і основника „Українського Історика". Почали вони говорити — випустивши у науковий світ перше число „Українського Історика" в 1963 році. Від того часу щорічно появляється 4 числа журналу. Спершу журнал був скромний й виглядом і числом сторінок. Згодом він став нормальним збірником. За останніх 10 років (1963 до 1972) вийшло 36 чисел, що разом мають 2370 сторінок друку. Зміст надзвичайно цікавий (не тільки для науковця), позем статтей на високому рівні. Цілість репрезентує українську правду без закиду.

Українське Історичне Т-во проголошує в останнім випуску журналу (ч. 3-4 за 1972) — десятиріччя „Українського Історика", залевняє Українську Громаду, що головним завданням історичного журналу було й є пильнувати та боронити істереси справжньої української історичної науки й просить широкий загал про матеріяльну підтримку видання.

УІТ хоче це видання ще краще розбудувати, але за рахунок не тільки посвяти й пожертв зі сторони науковців, але головно за рахунок всіх цих громадян, які розуміють вагу ширення правди про Україну й які згідні, а то й раді, що своєю матеріяльною щорічною систематичною участю у видавничому фонді „Українського Історика" стають співучасниками видання.

Цю частину українська свідома громада може здійснити в двоякій спосіб: передплачувати журнал щорічно (дол. 12 —на рік), або стати постійним меценатом Товарства зі щорічною вплатою 50 дол. У ювілейному році „Українського Історика" заможніші громадяни і установи можуть також зложити одноразовий ювілейний даток від 300 до 1000 дол. або більше і стати дожиттєвим членом - фундатором „Українського Історика" та одержувати всі історичні видання.

Немає сумніву, що масове меценатство української історичної науки найдеться. Маємо на це докази. Українське масове меценатство допомагає видати у вільному світі Українську Енциклопедію НТШ. Нещодавно біля 8000 українських меценатів уфундували українські три катедри на Гарвардському університеті. Віримо, що для оборони і дослідження українського минулого теж найдеться масове меценатство, яке облегшить відповідальну і жертвенну працю наших науковців та заохотить їх зрозумінням справи до ще більших зусиль й до ще наполегливішої праці.

Адреса „Українського Історика": „The Ukrainian Historian" P. O. Box 312. Kent, Ohio 44240.

А. М. Мілянич

РЕЦЕНЗІЯ З БУДУЧИМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Почуття власної гідности, так скорботно плекане, потрясла нова еміґрація з Рідного Краю. Для неї мова українців тут виглядала комічною, осягнення обмежені, організації незадовільні. Амбіції нової еміґрації перевищували сподівання старої. Коледж, середня школа та музей остались до сьогодні, зі скромним бюджетом, малою кількістю студентів та малим зацікавленням української спільноти.

Посилюючи збіркову акцію, „Америка" писала в 1940 році (19 вересня):

„Почалося від смирних початків: Українська Вища Школа і Мала Семінарія. А в мірі розмірів катаклізму, що захопив наше вище культурне життя в Европі, ці мирні початки розростаються: Бібліотека, Музей, Архів, Каледж, Велика Семінарія! Твориться те, чого саме час в житті нації вимагає; твориться не з надміру засобів, а з народного мусу, з конечности, з жертвенности, хоч би аж боліло ... Бо так каже теперішня пора. Бо нарід не сміє завмерти ... Бо живий живе думає ..."

Настала інша пора, інші живі люди, інша інтерпретація народних вимог.

Та гризе настирлива думка, дивлячись на зріст наших амбіцій. Ми, громада, здібні великого зусилля. Та чи здібні ми вдержати позем зусилля? Писав Сантаяна: „Хто не хоче вчитись історії, приречений переживати її наново".

(Кінець.)

Святочні сходини в Рочестері

1-го квітня ц. р. о 5-ій год. по пол., в залі новозбудованої церкви Богоявлення, відбулися Святочні Сходини членів нашого Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви, мирян та запрошених гостей, присвячені 81-літтю з дня народження та 10-літтю звільнення їх Блаженства, Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа, з большевицької каторги. Свято відкрив голова Т-ва п. М. Єйна і по відспіванні многоліттєвія їх Блаженству, представив промовця д-ра М. Лозу з Бофало. Отець монс. Н. Бабак відкрив свято молитвою. Д-р Лоза віддзеркалив перебіг боротьби за Помісність і встановлення Патріярхату і навів заслуги їх Блаженства на цьому полі. Відтак мґр Я. Кознарський прочитав статтю швайцарського єзуїта Роберта Гоца п. н. Українське питання", друковану в швайцарському журналі „Орієнтірунг", вона з'ясовує ситуацію нашої церкви на тлі ватиканської політики. Присутні обдарували промовців оплесками.

Грошова збірка на фонд Церкви в Потребі принесла понад 1200 дол. Церква св. Иосафата склала 328.25 дол., коли церква Богоявлення 888.75 дол. Пані О. Ганушевська пожертвувала 50.00 дол. хоча її муж хворий і від кількох років не працює. Пан М. Єйна подякував присутнім за участь. Піснею Боже, вислухай благання", закінчено свято.

За УправуТовариства ПУКЦ
М. Лонкевиґ, сек.

ЛЕСЯ

(В сороковий день смерти Лесі Чайковської † 5. 8. 1973)

1957 рік. У Пласті збираються діти. Мати приводить їх двоє. „Прийміть і їх, хай зростають разом, в громаді". Він молодший, хвостик під себе і пігнавсь буйним, кучерявим вітром у гурт. Вона — промінчик сонця — ніжна, скромна, а може й встидлива? У вишиваній блюзочці, закосичена ... „Скільки тобі рочків"? – „Дев'ять". Очка ясні-голубі і в них стільки ніжности, доброти — душа як павутиння ... „Як звати тебе?" – „Леся". Прийшла в гурт — ясний промінчик в очках, ласкава усмішка на устах. Це вона — Леся.

∵

Завжди скромна, спокійна, ласкава і ніжна. Це — Леся. Ніхто не почув у гурті якогось гнівного, терпкого слова. Кожному — приятель — Леся ... Душа – ніжна, вразлива, обдарована. Леся деклямує, інсценізації, Леся в хорі, Леся — ройова, бунчужна. Вона ж у громаді, в гурті ...

∵

Після гайскулу — Леся їде на Союзівку, на курси — попрацювати — поміж своїх, кожному близька і дорога. Наступного року не приїхала. Кожний відчув її брак, її відсутність.

У рік цей — двадцятьперша її весна ... Час коли у таких молодих — крила на ввесь ріст — ширину ... у простори — до краси й буйности. І тоді Боже провидіння поклало важкий хрест на її ніжні рамена і попровадило у важку і довгу дорогу — на Голготу ... Надлюдські болі, терпіння ... Ніякого докору, дорікання, жалю — це вона Леся. — На прощання цей самий теплий погляд ніжних очей — ніжна усмішка — допобачення... При ній її мати Анна тією самою крокує дорогою — серце болем переливається... це ж її єдина дитина. Чи може мати упасти духом, дорікати, коли доня без нарікань гордо несе свій хрест?

Чотири роки далекої дороги на Голготу. Чотири роки болів, терпінь — вони обидві. Кожної весни — усе відроджувалось, зривалось до нового життя — Леся упадала під своїм хрестом ... Боліла мати, здавалось, не видержить. Але кожний раз вставала і далі гордо крокувала до місця приречення.

∵

Ранок ясний і спокійний. шпитальної до операційної Під частинною наркозою із залі. І — раптом вістка — вчора увечері Леся востаннє упала під свої хрестом — і більше не піднялась ... Усе закружляло, завирувало, важко було сприйняти ... Мати її біля неї — серце не видержало з болю — розірвалось і розп'ялось на її хресті ... Двох синів-соколів її піддержало — не дали їй упасти.

∵

За два дні зі шпиталя — до дому. Зразу до Лесі, щоб поговорити ... заки люди зійдуться на „Вічная пам'ять". Леся така сама як шістнадцять років тому — закосичена, вишивана блюзочка і як промінчик сонця – ніжна ... Добряча ... Лише на прощання тим разом ані теплого погляду її очей, ані ніжної усмішки.

∵

Дивується місто ... Кого ж в останню дорогу супроводить — понад 60 авт? Це українська громада — до останку разом з Лесею, яка у гурті зростала зі своїми. Лише мене там не було. — Хай тих пару слів і жмуток споминів торкнеться квіткою — її домовини ...

М. Кальба

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ФОРМАЛЬНО ВИЗНАЛА новопроклямовану грецьку республіку з уваги на зміну в Греції режиму і політичної системи. Інші західньоевропейські держави поінформували, що вони цього не робитимуть, бо вони визнають держави як такі, а не їхні уряди. Не з'ясоване ще становище ЗСА до грецького республіканського режиму, враховуючи той факт, що в ЗСА є сильна опозиція проти грецької мілітарної диктатури.

НА ФОРУМІ РАДИ БЕЗПЕКИ ОН ПРОДОВЖУСТЬСЯ ДИСКУСІЯ над положенням на Близькому Сході. Делеґат Ізраїлю відкинув вимогу Єгипту створити окрему незалежну палестинську державу, бо, як сказав він, державою палестинських арабів фактично є Йордан і не існує потреба на ще одну окрему палестинську державу. Він відкликався до заяви йорданського короля Гуссейна, який в 1963 р. сказав, що „Йордан — це Палестина, а Палестина це Йордан". Представник Франції підтримав в дискусії арабів, вимагаючи виведення ізраїльських військ та розв'язання питання палестинських арабів.

МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА КИТАЄМ ЗАТІСНЮЄТЬСЯ співпраця на різних ділянках культурного, наукового та економічного життя. В часі побуту у Франції китайський міністер закордонних справ Чі Пенґ-фей мав довшу зустріч з президентом Помпіду для обговорення поточних проблем міжнародних стосунків. Крім того відбулися наради між ним та французьким міністром закордонних справ Мішелем Джобертом.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ ВІДВІДАВ ХУАНА ПЕРОНА під час офіційних відвідин Еспанії. Колишній диктатор Арґентини прийняв пероністського президента Гектора Кампору у своїй віллі в Мадриді. Перон тепер є трохи хворий, але всеодно плянує повернутися до Арґентини в цю середу, разом із президентом Кампорою. Своїм поворотом Перон закінчить 18 років політичного екзилю. Хоч Перон не буде займати ніякого посту в теперішньому уряді Арґентини, сподіваються, що він буде всеодно мати великий вплив на політику цієї південноамериканської країни.

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 8-го червня 1973 р. по довгій і важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ЮРІЙ БОГОСЛАВЕЦЬ

народжений 19-го квітня 1906 р. в с. Солотвина, пов. Надвірна, Україна.

ПАНАХИДИ відбулися в суботу, 9-го червня і в неділю, 10-го червня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина, 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОН — в понеділок, 11-го червня 1973 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Ів. Хрестителя у Випані, Н. Дж., а відтак Тіло Покійного перевезено на Український Православний Цвинтар св. Андрея в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — СТЕФАНІЯ
сини: БОГДАН з дружиною НАДІЄЮ
СТЕФАН з дружиною ХРИСТИНОЮ
і дітьми: МАРТУСЕЮ і РОМЧИКОМ
Ближча і дальша Родина на Рідних Землях

Владика Шмондюк, духовенство та численна громада...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му ж похоронному заведенні панахиду відправили о. декан Володимир Андрушків, пл. сен. о. Богдан Смик, о. Богдан Волошин і о. д-р Теодор Гуманицький. І знову біля домовини бл. п. Юрія, вкритою синьожовтим прапором, що його туди поклали його друзі - пластуни, стояла почесна стійка пластунів і пластунок, очолена крайовою коменданткою пластунок Іриною Богачевською і крайовим комендантом пластунів Юрієм Даниловим. Зібралися теж, як і попереднього вечора, учителі, священики, товариші зі шкіл, де колись навчався бл. п. Юрій, Люба і ще тепер вчиться Євген. Усю кімнату засипували квіти і вінки (68) від найближчої рідні та знайомих. До церкви св. О. Миколая домовини з Покійними внесли товариші Покійного, його друзі - пластуни, рідні та знайомі бл. п. Софії та її сина; зібралося там коло 500 людей, щоб їх супроводити і попрощати.

У церкві заупокійну співану Службу Божу відправили: пл. сен. о. Богдан Смик, о. декан Володимир Андрушків, о. д-р Теодор Гуманицький, о. Павло Теодорович, о. Йосиф Лукашевич і о. Богдан Волошин. Проповідь виголосив о. Богдан Смик, водночас прощаючи Покійних, підкреслюючи чесноти, й висловлюючи їхні християнські і суспільні найближчій родині співчуття. Панахиду відправляв Владика Йосиф Шмондюк, відтак він виголосив проповідь. Співали ті ж самі хори, що під час парастасу. Із церкви св. о. Миколая тлінні останки Покійних супроводила багатолюдна процесія на місцевий український цвинтар. Там панахиду відправив о. Богдан Смик. Покійних прощали: бл. п. Софію в імені товаришок із Зальцбурзької гімназії — Дарія Семеген, від імени роя „Кобрів", пластун-розвідчик Василь Боднар; він згадав дворічний пост виховника бл. п. Юрія у рої „Соколів", склавши на його домовині свою пластову хустку і пластову лелійку, від Пластової Станиці в Коговзі — станичний інж. Михайло Герець, від Пласт-Приюту — інж. Андрій Підвербецький і від родини — Омелян Лодинський. Всі пластуни і пластунки, взявшися за руки поставали вколо і заспівали своєму другові на Вічну Ватру — „Ніч вже йде", відтак підходила родина і кидала на обидві домовини — матері і сина, які тісно стояли одна коло одної, багрові троянди із вінка від їхнього мужа і батька. Із цвинтаря ще великий гурт людей вибрався до Українського Народного Дому на тризну, де прощальні слова говорили: о. декан Володимир Андрушків, о. Юрій Гнатишак — батько і дідусь Покійних, а наприкінці — о. Богдан Смик. Під час усіх похоронних відправ і на тризні був парох церкви св. о. Миколая в Амстердамі, о. Лев Ліщинський тесть і дідусьо Покійних. Замість квітів на пластові цілі складено 525 дол., а на прикрасу Собору в Римі 45 дол.

Встановлено вже також деякі подробиці цієї великої трагедії. Вибухнув вогонь, мабуть, від електричного проводу. Прокинувшись, Ярослав Ліщинський, муж бл. п. Софії, побачив як попри його спальню коридором пробігала його дружина і син Юрій. Він кинувся за ними, але його зупинила непроглядна димова заслона і вогонь, це — примусило його шукати іншого виходу, тим більше, що в цій самій хвилині він знадвору почув крики своїх дітей і подумав, що всі вони вже є там — тоді він вибив вікно зі своєї кімнати і скочив з даху гаражу на землю. Побачивши, що там є тільки його дочка Люба і син Євген, він, не зважаючи на протести пожежників, та рискучи життям, ввійшов знову в хату в пошукуванні за дружиною і сином, але за ним вбігли його сусіди і пожежники та силою відтягнули його з палаючого дому, рятуючи від певної загибелі, запевнивши, що його дружина і син вже в амбулянсі. Надворі стояли 2 амбулянси, до одного посадили його а в другому сказали, що там є його дружина і син. Про їхню смерть його повідомили аж в шпиталі.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗАЙНЯВ ГОЛОС в справі „Радіо Вільна Европа" та „Радіо Свобода", звертаючися до Конґресу, щоб Конґрес дав уповноваження на постійні фонди для цих радіовисилень та, щоб була створена спеціяльна колеґія для управління ними. Речник Державного Департаменту, Кенет Раш, виступаючи перед сенатською комісією для закордонних взаємин, заявив, що ці радіовисильні є головними джерелами інформації для мільйонів людей Східньої Европи та Совєтськоо Союзу. оборонний бюджет ЗСА може треба буде збільшити, за-

СПОРТ

Клівлендські революції

Клівленд, Огайо, кінець травня 1973. — В Ст. Луїсі (Мизурі) у чвертьфінальній зустрічі прийшов кінець снам юньйорів клівлендського „Львова", що вони здобудуть чашу й чемпіонат Америки. Суперник СЕКО — насправді, юньйорська перрезентація Ст. Луїсу — займається футболом з европейською інтенсивністю тренінґів, постійний натиск на ворота українців швидше, чи пізніше мусів принести успіх. Першу частину гри наші хлопці вдержали 0:0, але в другій — випозичений для підкріплення воротар „Львова" грав як початківець... Вислід 0:5 говорить про різницю цілої одної кляси між суперниками, якої насправді не було... Юні „Львовяни" вернулися додому з постановою посилити працю на тренінґах. Але звідки набрати добрих суперників у змаганнях — як четверо цьогорічних змагань цих же юньйорів А „Львова" дали їм чотири перемоги й відношення воріт 19:1?.. А без сильної конкуренції можна бути тільки „великим між малими", з неминучим провалом у зустрічі з дійсними величинами... Сяк чи так, 16-те місце в Америці теж чогось варте — і симпатики „Львова" повинні б скинутися „в капелюх", щоб поламати дефіцит виправи до Ст. Луїсу. І тут посеред клівлендських буднів відбулася низка революцій, що в міжчасі відбулися в тутешньому футбольному спорті. Найважливіша звучить ґротесково: Америка збунтувалася проти пришельців — і створила собі незалежну від Лейк Ірі Сакер Ліґ „Аматорську Футбольну Ліґу". Минулої осени місцевий діяч Фред Тондер написав у „Плейн Дійлер статтю, в якій обвинувачував провід Лейк Ірі Ліґ у всіх можливих і неможливих гріхах супроти сутоамериканських шкільних дружин. Тодішній голова Юньйорської ліґи і тренер „Львова" — інж. Андрій Шепарович у тому ж щоденнику збив, як безпідставні, всі закиди, крім одного закид про національні назви клюбів. Бо цей закид (як виявила практика в Торонті й деінде) впроваджує в зачароване коло: ліквідація національностевих назв автоматично відкидає національностеву публіку й веде до ліквідації футбольного спорту... Як воно й не було б, від весни цього року діє „Аматорська Футбольна Ліґа", що об'єднує головно шкільні дружини. Веде її згаданий Ф. Тондер.

З чисто - українських революції небувале дотепер відмолодження проводу й ліквідацію платень для найманих змагунів слід повітати як уздоровлення організму й „політики" клюбу. Це божевілля впродовж років платити за гру винайменим чужинцям, в умовах, де клюб може тільки зібрати в капелюх декілька долярів на оплату судді (в Клівленді все ще навіть найвища Мейжор Дивіжен відбуває свої змагання на відкритих паркових грищах). Звідки ж бралися дотепер гроші на оплату чужих наємників? — спитає читач. Отже, влаштовувано тихі („спійк ійзі", як за часів проґібіції в Америці) збірки між спортовими симпатиками. Відтепер такі збірки (якщо будуть), то йтимуть на корисніші цілі, як сплачення згаданого дефіциту поїздки юньйорів до Ст. Луїсу, на оплату доброго тренера, виряду для дружин тощо. Відповідальним за перехід на чисто - аматорський характер дружин „Львова" є згаданий інж. А. Шепарович, який цього року взяв провід дорослої дружини. На таку „революцію згори" сім найманих дотепер змагунів найстаршої дружини зареаґували виступленням із рядів клюбу. Але втрата не дуже велика: на їхнє місце прийшли власні юньйори, які своєю амбіцією і фізичною кондицією зовсім надолужують „втрату". Дотеперішній доробок найстаршої дружини: 3:7 пунктів п'яти змагань (проти найсильніших суперників) і четверте місце (перед минулорічним чемпіоном — Загребом!) — зовсім не гірші від минулорічних здобутків „Львова", з платними наємниками, в такий же період часу. А сенсаційна перемога 3:2 над Донав Швабен (які, два роки тому, виелімінували філядельфійський „Тризуб" з турніру за чашу Америки) доказує, що така революція повинна була відбутися далеко раніш...

Цьогорічний провід „Львова", за декількома винятками, творять чинні змагуни (отже нема на кого нарікати — треба просто працювати). Ось склад проводу: дир. Олег Тарнавський — голова; інж. Андрій Шепарович — заступник голови; Микола Чухрай секретар; мґр Юрій Макогон — скарбник; д-р Зенон Винницький — прес. референт; Іван Жиґа, Осип Росул — представники до ліґи; інж. А. Шепарович — провід дорослої і наймолодшої (кляса Е) дружин; Любомир Мудрий — провідник резерви; Ігор Жиґа — юньйори А; мґр Ю. Макогон і Петро Радзикевич ведуть дружини Б і С(і).

В ході роблення весняних порядків треба ствердити революцію в здобутках „Львова" з цьогорічного футбольного турніру на залі: юньйорські дружини, які завжди рятували славу клюбу, цим разом вийшли з нічим, а доросла дружина й резерва (які дотепер загалом не грали „ріллі"), здобули почесні другі місця. На зеленій мураві ослаблена відходом асів до старшої дружини команда „Б" покищо має важке життя (одна перемога — три поразки), натомість дружина „Сі", підгодувавшися за зиму, має в доробку не тільки багатство пунктів, але й інфляційно - високе відношення воріт. Симпатики „Львова" нетерпляче ждуть на поворот Романа Росула, який усе ще помагає „Інтер Італії" здобути чашу Америки (останньо переможено могутніх „Греко - Американців" у Ню Йорку!). Фінальна перемога на „Маковеями" („Маккабієнс") в Каліфорнії принесла б національностеву парцеляцію „свинки перемоги", з якої нам припала б одна одинадцята частина — за Р. Росула...

У відбиванкових чемпіонатах міста українська дружина здобула третє місце.

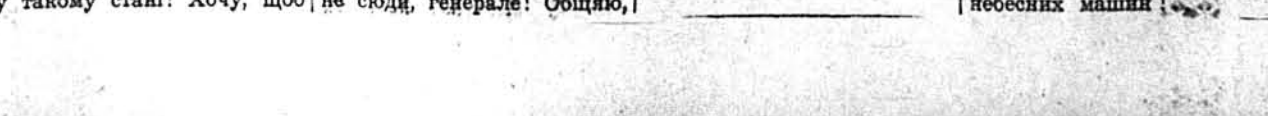
О-га

ПРЕМ'ЄР КАМБОДЖІ ІН ТАМ ЗАЯВИВ, що є дуже малі вигляди на скоре закінчення війни в Камбоджі з допомогою переговорів. Він виключив також безпосередні переговори між теперішнім урядом та принцом Сіганаувком, який тепер перебуває в Китаю. Ін Там підкреслив важливість американської допомоги для Камбоджі, але висловив впевненість, що йому вдасться втримати ситуацію під контролею навіть без такої допомоги.

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ. ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛІЙТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 6948. Генерал Ітс прощається з Тарзаном

В оселі лікуючих мужів „Дім Момбая" зберігає лікарські тайни, що їх не відкрили інші люди...

Я з найбільшою нехіттю залишаю тебе, Тарзане, тут у такому стані! Хочу, щоб твої ноги отримали найкращу лікарську опіку, яку можемо мати. Благаю тебе, дозволь, щоб я завіз тебе до шпиталю в Момбуззі!

Дякую за привезення мене сюди, ґенерале! Обіцяю, що вживу свого радіоапарату, коли Меду і Момбай прийдуть до висновку, що мій параліч — є поза межами їх можливостей лікування!

Бувайте здорові, вожде Меду і Момбаю! Молюся, щоб ви добре виконали свою роботу.

Ми будемо потребувати багатьох молитов, володарю небесних машин!